

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026 - 2030

EN NU

**DOOR
PAKKEN**

VOTE

ONZE TOEKOMST

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Wonen en ruimte	4
Bruisende dorpskernen: cultuur, sport, evenementen en verenigingsleven	10
Zorg en welzijn	17
Verkeer, mobiliteit en bereikbaarheid	25
Economie, werk en ondernemerschap	32
Veiligheid, criminaliteit en openbare orde	38
Duurzaamheid, natuur en klimaat	43

Voorwoord

Valkenswaard is een gemeente vol energie. Met mensen die de schouders eronder zetten, die elkaar helpen, en die willen dat hun dorp vooruitgaat. Die kracht zit in onze verenigingen, onze ondernemers, onze vrijwilligers en in de manier waarop we met elkaar samenwerken. En precies daar ligt de kracht voor onze toekomst.

De afgelopen vier jaar hebben we flinke stappen gezet. We zijn een nieuwe weg ingeslagen. VOTE koos voor een manier van samenwerken waarin vertrouwen en het belang van inwoners weer centraal staan. Minder achterkamers, meer voordeuren. Minder politiek spel, meer inhoud. Die aanpak werkt. Valkenswaard staat er beter voor dan vier jaar geleden.

Maar we zijn er nog niet. We kunnen nóg beter. Valkenswaard heeft alles in huis om nog meer te schitteren. Een sterke gemeenschap, betrokken ondernemers, prachtige natuur en een ligging midden in de meest dynamische regio van Nederland. Die kwaliteiten moeten we nóg beter benutten. En dat kunnen we. Door verder te gaan op de weg die we vier jaar geleden zijn ingeslagen. Door opnieuw te kiezen voor een eerlijke, duidelijke, ambitieuze en positieve koers.

Dit verkiezingsprogramma is ons plan om die volgende stap te zetten. Ambitueus, maar realistisch. Uitvoerbaar en met duidelijke keuzes. Met aandacht voor wonen voor eigen inwoners, bruisende dorpen, een gezonde economie, betere bereikbaarheid, zorg die dichtbij is en een bestuur dat open en betrouwbaar samen werkt. Van mantelzorger tot ondernemer en van grootouder tot kleinkind.

Generaties bouwen hier hun leven op. Wij zorgen dat zij dat kunnen blijven doen.

We hebben de afgelopen jaren bewezen dat het kan. De basis is sterk. De plannen liggen klaar. De energie is er.

En nu doorpakken.

Rens Pijnenburg

Lijsttrekker Valkenswaard: Onze Toekomst Eén

Wonen en ruimte

IN HET KORT

Valkenswaard staat midden in een woningcrisis. Starters komen nauwelijks aan een eerste woning, jonge gezinnen groeien hun huizen uit en senioren zoeken woonruimte die past bij hun levensfase. Tegelijk groeit de druk op de woningmarkt door ontwikkelingen in de regio, onder meer door ASML.

We hebben de afgelopen jaren flinke stappen gezet die de betaalbaarheid beschermen en de kansen voor eigen inwoners vergroten. Toch blijft de woningnood onverminderd hoog. Dat betekent dat we duidelijke keuzes moeten maken over wat we wél en niet bouwen.

- 🔗 Starters en jonge gezinnen krijgen bij woningbouw de hoogste prioriteit. We richten ons op de groep die nu het moeilijkst een woning vindt. Een groot deel van de nieuwe woningen moet betaalbaar zijn, voor huur én koop.
- 🔗 We maken duidelijke keuzes over waar en hoe we bouwen, ook als dat soms lastig is. We kiezen ervoor om vaker gecontroleerd de hoogte in te bouwen, een actief grondbeleid te voeren en concrete uitbreidingsgebieden te ontwikkelen.
- 🔗 De voorrang voor eigen inwoners blijft bestaan. Zelfbewoningsplicht, opkoopbescherming en voorrangsregeling voor eigen inwoners houden we in stand en verdedigen we.
- 🔗 We versnellen woningbouwprocedures. We volgen lopende projecten beter, organiseren onze ambtelijke teams slimmer en zetten extra mensen in op drukke momenten.
- 🔗 Meer ruimte voor innovatie: we stimuleren innovatieve woonvormen die betaalbaarheid en doorstroming vergroten en stellen actief grond of vastgoed ter beschikking.

- We bouwen aan een gemeenschap. We realiseren woningen die generaties verbinden en families bij elkaar houden.
- Voor senioren bouwen we woningen die passen bij hun woonwensen en levensfase, doelgericht en op wijkniveau.

Verleden — wat hebben we gedaan?

De afgelopen jaren hebben we stappen gezet richting een eerlijkere woningmarkt. We hebben regels ingevoerd waardoor woningen beschikbaar bleven voor eigen inwoners. We hebben duidelijke afspraken gemaakt over de kwaliteit en betaalbaarheid van nieuwbouw en kozen voor voorrang voor eigen inwoners, starters en middeninkomens.

Heden — waar staan we nu?

Valkenswaard is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Juist die leefkwaliteit zorgt voor extra druk op de woningmarkt, terwijl ruimte, voorzieningen en bereikbaarheid niet onbeperkt zijn. Onze inspanningen hebben gewerkt, maar de omstandigheden zijn veranderd. De regionale groei van bedrijven als ASML verhoogt de druk op de woningmarkt en de woningprijzen blijven onverminderd hoog. Daarom is het tijd om door te pakken en keuzes niet langer uit te stellen.

Toekomst — onze visie

Onze ruimte om te bouwen is beperkt. Dat vraagt om keuzes. VOTE kiest voor richting en prioriteit. We leggen de focus in onze bouwopgave op starters en jonge gezinnen, omdat zij het minst terecht kunnen én de toekomst en levendigheid van onze gemeente dragen. In plaats van te vertrouwen op het idee dat woningen vanzelf vrijkomen door de doorstroming als we standaardwoningen bouwen voor senioren, helpen we senioren in plaats daarvan aan de juiste plek op basis van hun specifieke wensen en naderende zorgvraag, zodat generaties dicht bij elkaar kunnen blijven wonen. Vanuit die keuzes bouwen we verder op drie pijlers:

- 1 Bouwen voor de toekomst met oog voor alle generaties**
- 2 Durven bouwen met lef in ruimtelijke keuzes**
- 3 Bouwen aan een gemeenschap**

1 Bouwen voor de toekomst met oog voor alle generaties

De woningnood raakt niet iedereen even hard. Starters en jonge gezinnen hebben de minste kansen en betalen daarvoor de hoogste prijs: zij kunnen niet beginnen aan een zelfstandig leven, blijven noodgedwongen thuis wonen of verlaten Valkenswaard. Daarmee raakt ons dorp zijn toekomst kwijt.

VOTE kiest er bewust voor om de bouwopgave te richten op de groepen die nu het meest vastlopen. Voor starters en jonge gezinnen zetten we in op snelheid, slimme inzet van ruimte en woningen die ze daadwerkelijk kunnen betalen. Zij zorgen ervoor dat Valkenswaard ook in de toekomst een bruisend en levendig dorp blijft.

Senioren vergeten we echter niet. We willen dat senioren prettig en zelfstandig kunnen blijven wonen. Voor hen is, in tegenstelling tot de jongere generaties, niet snelheid of volume het belangrijkste, maar juist specifieke oplossingen die aansluiten bij hele specifieke woonwensen, waaronder de nabijheid van de sociale leefomgeving. We maken duidelijker onderscheid en stellen scherpere kaders aan het bouwen voor senioren, terwijl we voor starters en jonge gezinnen juist inzetten op snelheid en volume. Op die manier blijft de balans tussen generaties behouden en ontstaat doorstroom op een natuurlijke manier.

Daar maken we bewust een andere keuze in. Bouwen voor de toekomst betekent kiezen en eerlijk zijn over wat een gemeente met weinig ruimte kan.

2 Durven bouwen met lef in ruimtelijke keuzes

Valkenswaard is een gemeente met beperkte ruimte. Dat vraagt om visie, lef en heldere keuzes. De schaarse grond kun je maar één keer benutten. VOTE wil niet dat die schaarse ruimte versnipperd raakt of gevuld wordt met plannen die weinig bijdragen aan een leefbare toekomst. Daarom kiezen we voor een richting die echt iets oplevert. VOTE kiest voor een gemeente die slim omgaat met de ruimte, door waar het kan hoger te bouwen en gericht uit te breiden. Dat doen we door:

ONZE KEUZES

- Vaker gecontroleerd de hoogte in bouwen waar dat verantwoord is
- Ruimte reserveren voor nieuwe, innovatieve bouwplannen
- Een actief grondbeleid met de gemeente als aanjager
- Actief te zoeken naar grootschalige uitbreidingsgebieden

Zo houdt Valkenswaard grip op de regionale groei. We kiezen voor kwaliteit en balans, voor woningen die onze inwoners verder helpen. Alleen op die manier benutten we de schaarse ruimte optimaal.

3 Bouwen aan een gemeenschap

Wonen draait voor ons niet alleen om aantallen. Het gaat om de levendigheid en verbinding tussen mensen. Een sterke gemeenschap ontstaat wanneer mensen van verschillende leeftijden in elkaars buurt kunnen wonen, naar elkaar omkijken en elkaar ontmoeten. Daarom kiest VOTE voor woonvormen die verbinding mogelijk maken. We willen een toekomst waarin:

- Generaties elkaar versterken in plaats van los van elkaar staan
- Wonen betaalbaar blijft voor mensen die hier geworteld zijn
- Nieuwe samenwoonconcepten vaker de ruimte krijgen
- Families bij elkaar in de buurt kunnen blijven wonen

Concrete plannen voor onze toekomst

Versnellingsteam Wonen

We vormen een vast team van ambtenaren dat wekelijks de voortgang van belangrijke bouwprojecten bespreekt. Dit team brengt knelpunten in beeld, stemt af met ontwikkelaars en bereidt bestuurlijke keuzes voor. Dit team vormt het vaste aanspreekpunt voor projectontwikkelaars voor alle vragen. Daarnaast stellen we voor grote bouwprojecten één toegewijde projectleider aan.

KoopStart en KoopGarant voor starters stimuleren

We gebruiken KoopStart en KoopGarant gericht om starters aan een betaalbare koopwoning te helpen. Bij nieuwbouw en corporatiewoningen maken we afspraken met ontwikkelaars en corporaties om woningen onder voorwaarden en met korting aan te bieden, zodat starters onder de marktwaarde kunnen kopen. Bij doorverkoop wordt verrekend en vloeit waarde terug, zodat betaalbare koop ook voor volgende starters blijft bestaan, zonder structurele druk op de begroting. De starterslening handhaven we als instrument.

Extra investeren in deskundigheid en expertise

We investeren extra in deskundigheid, zoals juridische, ruimtelijke en financiële expertise, om woningbouwprojecten op koers te houden bij piekdrukke of langdurige uitval. Bij grotere projecten werken we met één vaste projectleider voor duidelijke regie en voortgang.

Besluitvormingskalender woningbouw

We werken met een besluitvormingskalender voor woningbouw: interne keuzes en bestuurlijke besluitvorming vinden planmatig plaats en terugkoppeling volgt snel en voorspelbaar. Geen ad-hoc meer: initiatiefnemers weten wanneer ze duidelijkheid krijgen. We stellen interne termijnen vast en sturen strak op naleving.

Lagere grondprijs voor sociale woningbouw

We passen een lagere grondprijs toe bij gemeentelijke gronduitgifte voor sociale woningbouw. Daarmee creëren we ruimte voor corporaties om sneller te bouwen zonder op kwaliteit te besparen. We leggen dit vast in transparant grondprijsbeleid met duidelijke voorwaarden, zodat gemengde projecten beter rond te rekenen zijn en de bouwproductie versnelt.

Actief stimuleren van nieuwe, innovatieve woonvormen

We stellen actief grond beschikbaar voor innovatieve woonvormen zoals CPO-projecten, Knarrenhofjes, woonvormen waar jong en oud samenleven en “friends wonen”: twee personen die samen één woning delen. We sturen op kleiner bouwen, passend bij de groei van een- en tweepersoonshuishoudens. Per dorpskern wijzen we concrete locaties aan die expliciet bedoeld zijn voor CPO-projecten voor jongeren en starters. De gemeente begeleidt deze initiatieven actief en zorgt voor haalbare grondprijzen. In Valkenswaard onderzoeken we of we leegstaand (voormalig) gemeentelijk vastgoed kunnen herbestemmen voor woningbouw. We onderzoeken ook de mogelijkheden om het Carolusgebouw terug te kopen met als doel het te bestemmen voor woningbouw.

Een actief grond- en vastgoedbeleid

De gemeente voert actief grond- en vastgoedbeleid en zet instrumenten in om sneller te kunnen ontwikkelen. We zetten het voorkeursrecht uit de Omgevingswet actiever in, zodat de gemeente op tijd kan schakelen op strategische plekken. Ook bij leegstaand vastgoed met sociale of ruimtelijke kansen zijn we proactief.

Actief zoeken naar uitbreidingsgebieden

We verkennen drie concrete uitbreidingslocaties en richten hiervoor projectteams in, ondanks de beperkingen door natuur en ligging. Locaties zoals de Kromstraat en Hoppenbrouwers in Valkenswaard en de hoek Dorpsstraat/Bruggerdijk/Hoeverdijk in Borkel & Schaft onderzoeken we op haalbaarheid met provincie en partners. We starten met een masterplan waarin wonen, groen, verkeer, voorzieningen, duurzaamheid en leefbaarheid integraal worden ontworpen.

Concreet seniorenprogramma gericht op doorstroming

Doorstroming van senioren zonder doelgericht plan wordt niet langer het abstracte uitgangspunt van onze visie op wonen. In plaats daarvan ontwikkelen we een gericht woonprogramma voor senioren, gericht op doorstroming, met specifieke aandacht voor hun woonwensen per wijk en dorpskern. Door passend aanbod te creëren en actief te ondersteunen bij verhuizing, stimuleren we beweging op de woningmarkt zonder te leunen op aannames over automatische doorstroom.

Optoppen actief stimuleren

We stimuleren optoppen actief waar het kan: één extra woonlaag op bestaande gebouwen. De gemeente benadert vve's en pandeigenaren met duidelijke informatie over kansen, kosten, draagvlak en vergunningen. We zetten een stimuleringsregeling op voor een haalbaarheidsonderzoek of schetsontwerp, zodat eigenaren sneller besluiten kunnen nemen waar optoppen logisch en verantwoord is, en we maken dit mogelijk via het omgevingsplan.

Bruisende dorpen: cultuur, sport, evenementen en verenigingsleven

IN HET KORT

Valkenswaard is een gemeente waar het bruist. In Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft zorgen sportclubs, muziekverenigingen, gildes, cafés, evenementen en dorpsactiviteiten het hele jaar door voor ontmoeting en verbinding. Carnaval, het Bloemencorso, de Zomerkermis, het Kwalleballen en het Vogelverschrikkersfestival: ze brengen ons allemaal samen. Dat is het resultaat van een sterke gemeenschap met veel vrijwilligers, verenigingen en ondernemers die trots zijn op hun dorp. Tegelijkertijd veranderen die dorpen en de samenleving. Vrije tijd wordt anders ingevuld, jongeren hebben andere behoeften dan eerdere generaties en ruimte voor ontmoeting staat onder druk. Het doel voor iedereen is hetzelfde. We willen dat onze dorpen bruisend blijven, waar kinderen prettig opgroeien, ouderen zich thuis voelen en iedereen kansen vindt om mee te doen.

- ✔ Sport, cultuur, evenementen en verenigingen vormen het kloppende hart van Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft
- ✔ We bouwen verder op een sterke basis: betrokken inwoners, bruisende dorpen en een rijk aanbod aan activiteiten en evenementen.
- ✔ We zetten ons in om jongeren, met name tussen 12 en 18 jaar, een eigen ontmoetingsruimte, voorzieningen en aandacht te bieden.
- ✔ De gemeente neemt een actieve rol in het kopen van vastgoed voor maatschappelijke doeleinden, met het pand van 'De Senaat' als sleutelproject.
- ✔ We onderzoeken de ontwikkeling van nieuwe multifunctionele sportparken en accommodaties in Lage Heide en Borkel & Schaft, passend bij de schaal en ambities van de dorpskernen en hun verenigingen.

- Het tekort aan middelgrote zalen, repetitieruimtes en binnensportaccommodaties wordt doelgericht aangepakt.
- Voor evenementen geldt nog steeds 'ja, tenzij' in plaats van 'nee, mits', met eenvoudige procedures.
- We herzien het subsidiebeleid en maken dit eerlijker, transparanter en met ruimte voor nieuwe initiatieven.
- We zorgen dat iedereen kan meedoen, ongeacht leeftijd, inkomen of achtergrond.

Verleden — wat hebben we gedaan?

In de afgelopen periode zijn onze sportparken toekomstbestendig en duurzaam gemaakt, is het evenementenbeleid toegankelijker geworden en heeft Valkenswaard een sterke positie opgebouwd als eventengemeente. De Hofnar is zichtbaarder geworden als centrale ontmoetingsplek voor cultuur en ontmoeting. Verenigingen, culturele instellingen, ondernemers en horeca hebben elkaar beter gevonden, waardoor samenwerking natuurlijker is geworden en initiatieven sneller tot stand komen.

Heden — waar staan we nu?

Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft hebben een rijk en bruisend dorpsleven waar veel gemeenten jaloers op zijn. Ons verenigingsleven is sterk, breed en actief. Er is een groot aanbod aan culturele activiteiten en evenementen die nog steeds volle parken, pleinen en zalen trekken. Sportvoorzieningen worden intensief gebruikt en blijven een bindende kracht voor jong en oud. Dat sterke sociale verantwoordelijkheidsgevoel is misschien wel de sterkste kant van onze gemeente.

Tegelijkertijd worden de grenzen ook zichtbaar. Zaalruimte en binnensportcapaciteit staan onder druk, oefen- en repetitieruimtes zijn schaars en jongeren hebben nauwelijks vaste plekken om samen te komen. De huidige ontmoetingsplekken verouderen en niet iedere wijk of dorpskern beschikt over een modern, kloppend maatschappelijk hart. Het huidige stelsel van subsidies sluit niet altijd meer aan op de praktijk van vandaag.

Maar het fundament is sterk: we hebben betrokken inwoners, een levendige cultuursector, actieve sportverenigingen en een groot organiserend vermogen. Dat is precies de basis waarop we de komende jaren verder bouwen.

UITGELICHT: PLAN 'DE SENAAT'

VOTE wil het pand van de voormalige *De Senaat* nieuw leven inblazen als één centrale plek voor jongeren, cultuur en ontmoeting. Een vaste jongerenplek zonder consumptiedruk, een toegankelijke huiswerk- en ontmoetingsruimte, een zaal voor middelgrote evenementen, oefen- en repetitieruimtes voor muziek en theater én in het weekend een bruisende horecazaak, allemaal onder één dak!

Waarom? Meerdere onderzoeken hebben al aangetoond wat er in Valkenswaard ontbreekt. Door functies te bundelen ontstaat samenhang: overdag ruimte om te leren en te ontmoeten, 's avonds cultuur en creativiteit en in het weekend levendigheid.

Wat we in één klap bereiken:

- Een vaste jongerenplek zonder verplicht iets te moeten kopen
- Meer ruimte voor cultuur en verenigingen, met betaalbare oefen- en podiumfaciliteiten
- Ontlasting van De Hofnar en andere bestaande voorzieningen
- Meer levendigheid in het centrum
- Hergebruik van een leegstaand pand in plaats van nieuwbouw

Toekomst — onze visie

VOTE ziet sport, cultuur, evenementen en het verenigingsleven als één samenhangend geheel. Samen bepalen zij hoe levendig, sociaal en toekomstbestendig onze dorpen zijn. Ontmoeting gebeurt op sportvelden, in zalen, in parken en tijdens evenementen. Die momenten en plekken blijven het cement dat inwoners met elkaar verbindt.

Valkenswaard laat zien dat het kan. Het verenigingsleven is actief, sportvoorzieningen worden intensief gebruikt en evenementen trekken veel bezoekers uit de hele regio. Horeca, cultuur en vrijwilligers versterken elkaar en zorgen voor een levendig straatbeeld en een sterke sociale samenhang. Juist omdat dit zo goed werkt, groeit de vraag naar ruimte, voorzieningen en ondersteuning. Verenigingen willen vooruit, organisatoren willen kwaliteit leveren en nieuwe initiatieven zoeken een plek.

VOTE ziet hierin vooral kansen. Door slimmer en efficiënter om te gaan met ruimte en voorzieningen kunnen we de kracht van onze dorpen verder vergroten. Dat vraagt om het combineren van functies, het delen van accommodaties en het maken van keuzes die het geheel sterker maken. Zo ontstaan plekken die intensief worden gebruikt, aantrekkelijk zijn voor inwoners én bezoekers en bijdragen aan een bruisend dorpsleven.

Sportparken spelen hier een belangrijke rol. Door sportvoorzieningen waar mogelijk te bundelen in toekomstbestendige sportparken, ontstaat ruimte om verenigingen beter te kunnen huisvesten, binnensportcapaciteit uit te breiden en accommodaties efficiënter te benutten. Tegelijk kunnen verouderde of ongunstig gelegen locaties vrijkomen voor andere opgaven, waaronder woningbouw. Zo versterken sportbeleid en ruimtelijke ontwikkeling elkaar.

Ook maatschappelijk vastgoed vraagt om een actieve en vooruitkijkende gemeente. In Valkenswaard is veel energie, creativiteit en behoefte aan ontmoeting, zeker onder jongeren, culturele initiatieven en verenigingen. Wanneer panden leegstaan en de maatschappelijke vraag groot is, mag de gemeente verantwoordelijkheid nemen. Gericht investeren in vastgoed met publieke meerwaarde helpt om voorzieningen te behouden, nieuwe initiatieven mogelijk te maken en het sociale hart van de gemeente te versterken.

De herbestemming van leegstaand vastgoed, zoals de Senaat, past perfect in deze visie. Met één investering kan ruimte worden gemaakt voor jongeren, cultuur, verenigingen, horeca en middelgrote evenementen. Dat versterkt bestaande voorzieningen, vergroot het aanbod en zorgt ervoor dat Valkenswaard bruist als nooit tevoren. Door dit soort plekken in publieke handen te houden, kan de gemeente daarnaast sturen op gebruik, betaalbaarheid en maatschappelijke meerwaarde.

Evenementen blijven een zichtbaar en belangrijk visitekaartje van Valkenswaard. Ze zorgen voor ontmoeting, trots, levendigheid en een sterke verbinding met recreatie en toerisme. VOTE houdt vast aan een uitnodigende lijn voor organisatoren: 'ja, tenzij' in plaats van 'nee, mits'. Regels worden duidelijker, procedures eenvoudiger en organisatoren weten waar ze aan toe zijn. Zo bouwen we de bestaande initiatieven voor de Zomerkermiss en Zomerfeesten uit met een concrete invulling. Met een sterke programmering en een verbinding tussen de Markt en de Statie benutten we de kracht van het centrum optimaal.

Daarbij ziet VOTE een belangrijke rol voor de herinrichting van horecagebieden als aanjager van die levendigheid. Horecalocaties zijn bij uitstek de plekken waar mensen samenkomen, waar evenementen landen en waar het openbare leven zichtbaar is. Door gebieden zoals De Statie toekomstbestendig in te richten, met aandacht voor verblijfskwaliteit, groen, terrassen, veiligheid en met het oog op de vele evenementen die daar georganiseerd worden, versterken we de bruisendheid van ons horecagebied. Goed ingerichte horecagebieden nodigen uit om te blijven, elkaar te ontmoeten en mee te doen. Recreatie en toerisme sluiten hier direct op aan. Valkenswaard ligt in een aantrekkelijk landschap met meer dan genoeg ruimte voor vertier en vermaak. Door sport, evenementen, horeca en recreatie beter met elkaar te verbinden, trekken we een breder en gevarieerder publiek naar onze dorpen.

Jongeren verdienen binnen deze visie nadrukkelijk extra aandacht. Vooral voor de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar ontbreken nu vaste, herkenbare plekken. VOTE wil jongeren de ruimte bieden om samen te komen, activiteiten te organiseren, muziek te maken, te sporten of huiswerk te doen in een vertrouwde, prettige omgeving. Dat versterkt hun betrokkenheid bij onze dorpen en legt een stevige basis voor de toekomst van het verenigingsleven.

Concrete plannen voor onze toekomst

De Senaat als sleutelproject voor ontmoeting en cultuur

VOTE wil de mogelijkheden onderzoeken om het pand van 'De Senaat' te verwerven en te herbestemmen tot een multifunctionele plek met daarin een vaste jongerenplek, een laagdrempelige huiswerk- en ontmoetingsplek zonder consumptiedruk, een zaal voor middelgrote evenementen, een repetitie- en oefenruimte voor muziek, theater en cultuur en een bruisende horecagelegenheid in het weekend. Hiermee worden bestaande voorzieningen als De Hofnar ontlast en ontstaat één plek waar cultuur, jongeren, verenigingen en evenementen samen kunnen komen.

Onderzoek naar nieuwe, multifunctionele sportparken

We starten verkennend onderzoek naar toekomstige sportparken, bij voorkeur bij Lage Heide, waar we sportvoorzieningen bundelen, binnensportcapaciteit uitbreiden en ruimte bieden voor maatschappelijke voorzieningen die nu in de wijk ontbreken. Vrijgekomen locaties in Dommelen kunnen vervolgens worden ingezet voor woningbouw. In Borkel & Schaft onderzoeken we een nieuwe, multifunctionele accommodatie op en nabij het sportpark, waar sport, een dorpszaal, school, buurthuis en andere voorzieningen samen kunnen komen. Het doel is een moderne, betere huisvesting voor verenigingen, efficiënter ruimtegebruik en de versterking van het dorpsleven.

Jongeren écht centraal bij eigen ontmoetingsplekken

We zetten in op de realisatie van vaste, herkenbare en veilige jongerenplekken, met prioriteit voor jongeren van 12 tot 18 jaar. Deze plekken kunnen zowel binnen als buiten zijn. Plekken moeten laagdrempelig zijn met ruimte voor toezicht en begeleiding, waar sport, cultuur, muziek, gaming en activiteiten samen kunnen komen. Jongeren worden betrokken bij het ontwerp en de inrichting en plannen komen tot stand in samenwerking met jongerenwerkers, scholen en verenigingen.

Doorontwikkeling Zomerfeesten en Zomerkermis

We gaan verder met het uitrollen van de nieuwe opzet van de zomerkermis en de bredere zomerfeesten, met de Markt als grootste evenementengebied en met een doorsteek naar De Statie. Met grotere podia, brede en grote programmering en in samenspraak met ondernemers en verenigingen. We maken de Zomerfeesten samen de publiekstrekker van Valkenswaard in hartje zomer.

Vernieuwing van horecagebieden

We investeren in de herinrichting van horecagebieden, met De Statie als speerpunt. We richten deze gebieden in als moderne recreatiegebieden met aandacht voor verblijfskwaliteit, groen, terrassen en veiligheid. We richten deze plekken flexibel in, zodat evenementen en activiteiten hier nog beter mogelijk zijn. Deze herinrichting zorgt voor horecagebieden die uitnodigen om te blijven hangen en die bijdragen aan een bruisende toeristische sector.

Middelgrote zalen en repetitieruimtes

We pakken het tekort aan zalen van 50–100 personen gericht aan. Samen met De Hofnar, verenigingen en ondernemers onderzoeken we geschikte locaties, uitbreidingsmogelijkheden en combinaties met andere functies. Zo creëren we ruimtes die breed inzetbaar zijn: voor repetities, koffietafels, vergaderingen en lokale bijeenkomsten.

Evenementenbeleid: faciliterend en eenvoudig

We houden vast aan het uitgangspunt 'ja, tenzij' in plaats van 'nee, mits'. We kijken of we regels eenvoudiger en vergunningsprocedures overzichtelijker kunnen maken. Organisatoren krijgen één vast aanspreekpunt voor hun aanvragen. De gemeente denkt actief mee in oplossingen als initiatieven worden aangedragen. Overlast beperken we met maatwerk en goede afspraken vooraf.

Verenigingsplatform voor samenwerking en inkoop

VOTE wil een digitaal en fysiek platform waar verenigingen materiaal met elkaar kunnen delen, vraag en aanbod van materialen in kaart kunnen brengen, gezamenlijk inkopen kunnen doen om schaalvoordelen te behalen en elkaar helpen bij communicatie en werving. Zo benutten we schaalvoordeel en versterken we de onderlinge samenwerking zonder extra bureaucratie.

Programma “Sterke Verenigingen”

We zetten in op ondersteuning van besturen, vrijwilligers en ledenwerving. Via trainingen, ondersteuning bij organisatie, modernisering en samenwerking helpen we verenigingen toekomstbestendig te worden. De cultuurraad speelt hierin een centrale rol.

Maatwerk per dorpskern

We werken per kern met een inventarisatie van de behoeften van verenigingen en inwoners. Naar aanleiding hiervan bepalen we samen welke voorzieningen nodig zijn, welke functies te clusteren zijn en hoe we dit op een realistische manier uitvoeren. Zo blijven Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft elk op hun eigen manier levendig en toekomstbestendig.

Eerlijk en toekomstbestendig subsidiebeleid

We herzien het subsidiesysteem, zodat verenigingen weten waar ze aan toe zijn. Criteria worden transparanter, samenwerking wordt beloond en nieuwe initiatieven krijgen meer ruimte. Verenigingen die afhankelijk zijn van subsidie houden stabiliteit via een overgangperiode en maatwerk.

Actieve vastgoedrol van de gemeente

De gemeente investeert gericht in maatschappelijk vastgoed wanneer dit aantoonbaar bijdraagt aan ontmoeting, cultuur, jongerenvoorzieningen en het verenigingsleven. Leegstand wordt niet afgewacht, maar benut als kans om het sociale hart van de gemeente te versterken. Vastgoed blijft waar nodig in publieke handen, zodat gestuurd kan worden op gebruik, betaalbaarheid en maatschappelijke meerwaarde.

Zorg en welzijn

IN HET KORT

In Valkenswaard hebben we iets waardevols dat je niet kunt kopen. Mensen kennen elkaar en helpen elkaar. In een tijd waarin zorgkosten stijgen, jeugdzorg onder druk staat en steeds meer inwoners moeite hebben om rond te komen, is die verbondenheid en saamhorigheid een enorme kracht. Toch komt hulp vaak pas als geldproblemen, zorgvragen of mentale klachten al groot zijn. Drempels om hulp te vragen zijn hoog en schaamte speelt daarin een grote rol. Signalen worden daarom niet tijdig opgepakt. Terwijl juist onze hechte gemeenschap - onze trainers, leerkrachten, werkgevers en burens - de eersten zijn die merken als iemand vastloopt. VOTE kiest daarom voor zorg die dichtbij, eenvoudig en menselijk is. We kiezen voor een gemeente die eerder signalen oppakt en sneller helpt, voordat problemen groter worden.

- 🔗 We focussen de komende jaren op vroegsignalering en preventie. We letten eerder op signalen dat het niet goed gaat. Zo kunnen we problemen voorkomen.
- 🔗 Inwoners krijgen één vast aanspreekpunt bij de gemeente voor hun zorgvragen. Zo hoeven zij niet meer zelf uit te zoeken waar ze terecht kunnen.
- 🔗 We pakken lange wachttijden aan. Als hulp nog niet direct beschikbaar is, zorgen we voor tijdelijke ondersteuning.
- 🔗 We stoppen niet abrupt met jeugdzorg zodra iemand 18 wordt. We blijven ondersteunen tot de basis op orde is.
- 🔗 We sporen armoede actief op, ook bij mensen die zelf geen hulp vragen. Dat doen we ook bij inwoners die nét boven de armoedegrens leven.
- 🔗 We helpen inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. De zorg sluit aan bij hun leeftijd en situatie. Daarbij werken we met woonleefcirkels: wijken waarin zorg, ontmoeting en voorzieningen op loopafstand zijn.

- We pakken eenzaamheid actief aan, vooral bij ouderen en jongeren die niet vanzelf in beeld komen.
- Jongeren krijgen laagdrempelige ontmoetingsplekken, begeleiding en ondersteuning bij mentale problemen.
- Vrijwilligers en mantelzorgers krijgen ondersteuning van de gemeente. We zorgen dat het voor hen eenvoudig blijft, zonder extra regels.
- Werkgevers, scholen en verenigingen spelen een grotere rol bij het vroeg herkennen van problemen.
- Mails, brieven en alle andere contactmomenten worden kort, duidelijk en in begrijpelijke taal geschreven. Dat vermindert stress en biedt rust. We trainen onze personeelsleden om helder, menselijk en begrijpelijk te communiceren.

Verleden — wat hebben we gedaan?

De afgelopen jaren is gewerkt aan een stevige basis. Met wijk- en dorpsondersteuners, een versterkt armoedeplatform en tientallen partners in de preventieve aanpak 'Samen Gezond Leven' is de basis gelegd voor een sociale en gezonde gemeente. We stelden een nieuw, breed minimeleid vast met extra aandacht voor preventie. De kosten-naar-draagkrachtregeling beschermt kwetsbare inwoners tegen financiële stress en er is meer aandacht gekomen voor jongeren die 18 worden en nog ondersteuning nodig hebben. Vrijwilligers krijgen meer waardering en de sociale basis is versterkt. Een goed vertrekpunt om op door te pakken. De volgende stap is om zorg en ondersteuning makkelijker bereikbaar, dichterbij en sneller te maken.

Heden — waar staan we nu?

Inwoners vragen vaak pas laat om hulp, terwijl signalen al veel eerder zichtbaar zijn in de buurt, op school of op het werk. De vraag naar zorg en ondersteuning nam toe, terwijl regelgeving ingewikkelder werd en de druk op de zorg toenam. Desondanks beschikken we over een enorm zorgzame, actieve en sociale gemeenschap. Onze inwoners zijn nauw verbonden met het sociale leven in Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft. Tegelijk nemen zij vaak te veel verantwoordelijkheid op zich, zonder altijd de juiste ondersteuning of waardering te krijgen. Jongeren missen laagdrempelige ontmoetingsplekken buiten verenigingen. En bij ouderen bestaat een stille vorm van eenzaamheid die je pas ziet als je écht dichtbij komt, vaak bij mensen die niet vanzelf naar activiteiten gaan. Kortom, de basis om door te pakken is er al. We hebben gelukkig al korte lijnen en betrokken inwoners die elkaar snel weten te vinden. Met betere ondersteuning, duidelijke communicatie en gerichte regie kan Valkenswaard nóg sneller schakelen. Nu moeten we dat beter gaan benutten.

UITGELICHT: 'FIJN THUIS'

VOTE wil een meldpunt 'Fijn Thuis' in voor signalen van eenzaamheid en zelfverwaarlozing. Buren, familie en andere betrokken inwoners kunnen hier hun zorgen melden. Na een melding volgt persoonlijk contact en passende opvolging. Dat kan een gesprek, huisbezoek of begeleiding naar activiteiten zijn. Waar nodig koppelen we iemand aan een buddy of vrijwilliger. We werken samen met Cordaad, wijkcommissies en vrijwilligersnetwerken om signalen snel en zorgvuldig op te pakken.

Waarom? Veel eenzaamheid blijft lang verborgen. Mensen vragen zelf geen hulp, terwijl de omgeving zich wel zorgen maakt. Met één duidelijk meldpunt maken we het makkelijker om signalen door te geven en eerder in actie te komen.

Wat we in één klap bereiken:

- Eén herkenbaar meldpunt voor zorgen over eenzaamheid
- Snelle, persoonlijke opvolging
- Minder mensen die uit beeld raken
- Inzet van buddy's en vrijwilligers
- Sterkere samenwerking in de wijk

Toekomst — onze visie

Voor VOTE draait zorg en welzijn om één uitgangspunt:

VOTE helpt voordat het misgaat: dichtbij, direct en zonder drempels.

We staan voor een gemeente die helpt voordat het misgaat. Snel, dichtbij en zonder drempels. We willen dat inwoners altijd weten waar ze terecht kunnen en nooit verdwalen in loketten op het gemeentehuis. Het vroeg herkennen van zorgvragen, geldzorgen en welzijnsproblemen staat centraal. Dat begint op school, in de buurt of bij de sportvereniging. Die netwerken willen we versterken. Wie iets ziet, kan iets doen. De gemeente pakt het vervolgens voortvarend op. Zo zijn er trainers die al maanden zien dat een speler op versleten sportschoenen loopt, docenten die merken dat een kind niet lekker in zijn of haar vel zit en werkgevers die oplopend verzuim signaleren. Dit zijn de plekken waar problemen zichtbaar worden. De gemeente zorgt vervolgens dat deze betrokken inwoners snel aan de bel kunnen trekken, zodat de gemeente snel en dichtbij kan helpen.

Preventie en tijdige signalering zijn een investering, maar vormen ook de basis van onze visie op zorg en welzijn. We investeren meer aan de voorkant om zo zorgvragen en een duurdere aanpak later te voorkomen. We zetten in op hulp die makkelijk en snel te vinden is, waaronder ondersteuning op herkenbare plekken voor jongeren, mentale hulp dichtbij huis, scholing en begeleiding voor mensen die vastlopen en financiële rust voor huishoudens die het moeilijk hebben. Belangrijk hierin is dat dit gebeurt vanuit respect, waarbij we verder kijken dan formulieren en inwoners niet zien als een nummer in een zorgsysteem. Bij die laagdrempelige mentale ondersteuning is er expliciet aandacht voor jongeren die zich anders voelen of buiten de norm vallen, waaronder LHBTIQ+-jongeren. Zij lopen aantoonbaar vaker vast in eenzaamheid, stress of onbegrip en verdienen een veilige plek om zichzelf te kunnen zijn.

Die waardigheid en menselijkheid houden we als rode draad in onze visie op zorg en welzijn voor zowel jongeren als ouderen. Bij ouderen betekent het dat we willen dat zij langer hun zelfstandigheid behouden, in woningen en wijken die uitnodigen om actief te blijven en waar ondersteuning dichtbij is. De woonleefcirkel bij De Bogen is een voorbeeld van hoe wonen, zorg en ontmoeting binnen loopafstand elkaar versterken. De lessen uit deze pilot gebruiken we om ook in andere wijken veilige, sociale en levensloopbestendige leefomgevingen te ontwikkelen.

Tegelijkertijd moeten we realistisch zijn. De zorg verandert en het tekort aan zorgverleners vraagt om een andere manier van werken dan we in het verleden hebben gedaan. We moeten slimmer omgaan met de tijd en inzet van professionals en onze zorg richten op wat mensen in hun dagelijks leven nodig hebben om goed te kunnen leven. Dat vraagt om een dag met betekenis, een passende en veilige woonomgeving, sociale contacten en ondersteuning die dichtbij huis is. Als die basis op orde is, ontstaan minder zorgvragen en blijven mensen langer zelfstandig. Zo verbeteren we de kwaliteit van leven én houden we de zorg toekomstbestendig.

Die aanpak vraagt om actie op zowel fysiek als mentaal vlak. Eenzaamheid pakken we actief en persoonlijk aan. Denk aan ouderen die niet vanzelf in beeld komen en aan jongeren die moeilijk de weg buiten de deur vinden. Vrijwilligers en mantelzorgers blijven daarin ontzettend belangrijk. We bieden professionele ondersteuning, zodat ze zich meer kunnen richten op mensen en minder op administratie en verplichte nummers. Jongeren krijgen ruimte, plekken en begeleiding om hun talent te ontwikkelen en elkaar te ontmoeten. En ook voor hen blijft zorg dichtbij, georganiseerd rondom herkenbare gezichten en korte lijnen.

Verder wil VOTE voldoen aan de wettelijke verplichtingen rondom de opvang van asielzoekers, het huisvesten van statushouders en de ondersteuning van Oekraïense ontheemden. We kiezen bij asielzoekers voor kleinschalige en verspreide opvang van alleenstaande, minderjarige vluchtelingen, zoals al eerder door de raad is vastgesteld. Nieuwe opvanglocaties realiseren we alleen met zorgvuldige participatie, waaronder het betrekken van omwonenden. De focus ligt op een passende en beschermde omgeving, waarin mensen zo snel mogelijk kunnen meedoen in onze gemeenschap.

Concrete plannen voor onze toekomst

Een jongerenplek met ruimte, begeleiding, kansen en vrijheid

Valkenswaard mist een plek waar jongeren zich thuis voelen zonder verplichtingen. Daarom richten we een centrale jongerenplek in met ruimte om te relaxen, te sporten, elkaar te ontmoeten en activiteiten te organiseren. Daar koppelen we begeleiding aan die signalen opvangt en de jongeren begeleidt.

Eén regieteam met kernoverleggen

We stellen een gemeentelijk regieteam in dat signalen vanuit de wijken bundelt, bespreekt en oppakt met een gezamenlijke aanpak. Dit team organiseert per dorpskern regelmatig een bijeenkomst met wijkondersteuners, scholen, grote verenigingen en andere maatschappelijke organisaties.

Duidelijke communicatie en ondersteuning om mee te doen

Gemeentelijke brieven worden kort, duidelijk en maximaal één A4. Maar we gaan verder: inwoners testen actief mee of onze communicatie écht begrijpelijk is. Via een meldpunt 'Onduidelijke Communicatie' kunnen inwoners aangeven wat beter moet. We zetten AI-tools in om teksten automatisch te controleren op begrijpelijke taal (B1-niveau). Zo maken we communicatie simpeler, menselijker en minder stressvol. Ook helpen we inwoners die graag beter willen lezen, schrijven, rekenen en digitaal vaardiger willen worden. Samen met lokale organisaties zoals Stichting Taalkracht, Cordaad en de bibliotheek stimuleren we inwoners zich te melden.

Meldpunt ‘Fijn Thuis’

We richten een Meldpunt Eenzaamheid in waar familie, buren en andere bezorgde inwoners hun zorgen over eenzaamheid of zelfverwaarlozing kunnen melden. Door deze signalen samen vroeg te herkennen en actief op te volgen, zorgen we op tijd voor contact en passende ondersteuning. Waar nodig koppelen we eenzame ouderen aan een buddynetwerk van vrijwilligers, zodat niemand er alleen voor staat. Bij het opsporen en aanpakken van eenzaamheid werken we nauw samen met Cordaad, wijkcommissies en vrijwilligersnetwerken. Wijkcommissies helpen bij het bereiken van inwoners die niet vanzelf in beeld zijn en bij het organiseren van laagdrempelige ontmoeting in de wijk. Cordaad ondersteunt met professionele kennis en begeleiding, zodat signalen goed worden opgevolgd.

Goede ondersteuning voor vrijwilligers en mantelzorgers

VOTE vindt dat zowel vrijwilligers van verenigingen als mantelzorgers professioneel en passend moeten worden ondersteund door de gemeente. Vrijwilligers hebben vooral behoefte aan goede faciliteiten en praktische hulp om hun verenigingen sterk en vitaal te houden. Mantelzorgers vragen juist om begeleiding, respijtzorg en duidelijke toegang tot ondersteuning, zodat zij hun zorgtaken vol kunnen houden. Met maatwerk voor beide groepen versterken we de betrokkenheid en veerkracht van onze gemeenschap.

Eén vast contactpersoon per gezin

We maken van het uitgangspunt “één gezin, één plan, één regisseur” de praktijk. In theorie is dit in Valkenswaard al het uitgangspunt van beleid, maar in de praktijk verdwalen gezinnen nog te vaak tussen loketten en aanspreekpunten. VOTE wil dat gezinnen met complexe problemen vanaf het eerste moment één vast, herkenbaar contactpersoon krijgen. Deze persoon heeft kennis van meerdere domeinen zoals zorg, werk, schulden en gezin.

Begeleiding rond 18e verjaardag met doorstroomcoaches

Jongeren die hulp krijgen, moeten niet op hun achttiende ineens alles zelf regelen. Daarom loopt een doorstroomcoach een half jaar vóór en een half jaar ná de achttiende verjaardag mee, zodat niemand tussen wal en schip valt.

Verder ontwikkelen van woonleefcirkels

We koppelen woningbouw voor ouderen, welzijn en zorg in één werkwijze. We bouwen verder op de pilot De Bogen, waarin Valkenhof, Woningbelang en welzijnspartners samen laten zien hoe wonen, zorg en ontmoeting binnen loopafstand elkaar versterken. De lessen uit deze pilot gebruiken we om ook in andere wijken woonleefcirkels te ontwikkelen, in samenwerking met wijkcommissies en betrokken bewoners. Zo zorgen we ervoor dat meer inwoners in hun vertrouwde wijk kunnen blijven wonen, met ondersteuning dichtbij en sterke sociale samenhang.

Gratis thuischeck en hulp bij woningaanpassingen

We bieden een gratis thuischeck voor ouderen en kwetsbare inwoners, zodat letterlijke en fysieke struikelpunten, beginnende zorgvragen en eenzaamheid snel worden herkend. We intensiveren onze directe ondersteuning bij kleine aanpassingen aan woningen en verwijzen voor grotere ingrepen naar bestaande regelingen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden tot invoering van 'Blijversleningen' via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Steun bij mentale problemen tijdens wachtfase zorgaanvraag

Een zorgvraag indienen betekent helaas niet automatisch dat er meteen hulp is. Maar de tijd tussen vraag en start van hulpverlening mag nooit een periode van eenzaamheid en stilte zijn. VOTE wil dat iedereen tijdens de wachtperiode laagdrempelig iemand heeft om mee te praten. Dat doen we met slimme inzet van ervaringsdeskundigen, welzijnswerk en buurtvrijwilligers.

Opzetten buddynetwerk

De grootste drempel voor eenzame jongeren, volwassenen en ouderen is vaak ergens alleen naar binnen stappen. We richten een buddynetwerk in, waarin vrijwilligers en inwoners aan elkaar gekoppeld worden om samen naar een activiteit, afspraak of club te gaan. Hiervoor maken we gebruik van bestaande en succesvolle netwerken zoals wijkcommissies, WeDommelen en het Dorpsinitiatief Borkel & Schaft.

Proactief beleid vroegsignalering op school en in verenigingen

Scholen en verenigingen zien het vaak als eerste als een kind niet lekker in zijn vel zit of te maken heeft met problemen thuis. We trainen leraren, mentoren en vrijwilligers om signalen te herkennen en zorgen dat er iemand laagdrempelig beschikbaar is voor wie even wil praten, zonder dat het meteen een zorgtraject wordt.

Snel ingrijpen en rust bij kleine schulden

We helpen inwoners al bij een kleine achterstand en voorkomen dat beginnende problemen groter worden. De gemeente kan bijvoorbeeld eigen vorderingen tijdelijk pauzeren en neemt, via schuldhulpverleners, de communicatie met schuldeisers over. We vragen een rustperiode aan, zodat incasso's tijdelijk stoppen en er rust bij mensen met geldzorgen ontstaat. Zo krijgen zij ruimte om overzicht te krijgen en een plan van aanpak op te stellen met de schuldhulpverleners.

Inzetten van een gezinsadvocaat

Wij nemen een gezinsadvocaat in dienst en koppelen die aan een gedragswetenschapper. Zij begeleiden ouders vanaf het eerste moment gezamenlijk en voorkomen escalatie binnen de gezinssfeer en houden daarmee de focus op het welzijn van kinderen. Door vroeg in te grijpen en juridische én gedragskundige ervaring te combineren, blijven conflicten beheersbaar en ontstaat ruimte om afspraken te maken die werken in het gezinsbelang.

Intensiveren Brainport voor Elkaar

We zijn onderdeel van Brainport voor Elkaar, maar kunnen meer uit dit netwerk halen. VOTE wil het contact tussen gemeente en lokale werkgevers intensiveren door samen met bedrijven in te zetten op vroegsignalering en preventie. Samen kunnen we problemen signaleren voordat mensen uitvallen. We helpen werkgevers hun medewerkers te ondersteunen bij financiële problemen, laaggeletterdheid en digitale vaardigheden. Via het regionale netwerk halen we succesvolle aanpakken naar Valkenswaard.

Preventief contact risicogroepen voordat problemen optreden

Zodra we als gemeente signalen opvangen van bijvoorbeeld een scheiding, onvoorziene werkloosheid of langdurige ziekte, nemen we contact op om mee te denken ter ondersteuning zodat kwetsbare situaties niet uitgroeien tot schulden of zorgproblemen. Op uitnodiging komen we langs.

ONZE VISIE

- Zorg en ondersteuning zijn dichtbij, snel toegankelijk en menselijk georganiseerd
- Focus op preventie en vroegsignalering voorkomt zwaardere problemen
- Eén vast aanspreekpunt voorkomt dat inwoners verdwalen tussen loketten
- Extra aandacht voor eenzaamheid, mentale gezondheid en kwetsbare inwoners
- Vrijwilligers en mantelzorgers krijgen gerichte ondersteuning en waardering
- Wonen, welzijn en zorg worden wijkgericht verbonden tot sociaal netwerk

Verkeer, mobiliteit en bereikbaarheid

IN HET KORT

Kinderen moeten veilig naar school kunnen, bezoekers moeten het centrum goed kunnen bereiken en ondernemers zijn afhankelijk van een dorp dat vlot bereikbaar blijft. Door ontwikkelingen in de regio en veranderingen in verkeersstromen is de manier waarop mensen door Valkenswaard reizen de afgelopen jaren veranderd. De uitdaging voor de komende periode is om mobiliteit weer logisch, veilig en duidelijk te maken. Inwoners willen overzicht, veilige en herkenbare routes en een verkeerssysteem dat past bij hoe zij zich dagelijks verplaatsen. Daarom kijken we opnieuw naar wat goed werkt, wat beter kan en waar aanpassingen nodig zijn om Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft klaar te maken voor de toekomst.

- ✔ Verkeer en mobiliteit moeten voor iedereen werken: auto, fietsen openbaar vervoer blijven volwaardige keuzes.
- ✔ We kiezen voor een duidelijke 30/50/80 km/u-indeling. We kiezen voor een maximumsnelheid van 30 km/u in woonwijken en schoolomgevingen; 50 km/u op hoofdwegen die moeten doorstromen en handhaven 80 km/u op hoofdwegen buiten de bebouwde kom.
- ✔ De centrumruit blijft de belangrijkste toegangsweg van en naar het centrum. Het centrum blijft met de auto bereikbaar.
- ✔ VOTE wil gratis parkeren in Valkenswaard om dorpskernen en het centrum levendig te houden.
- ✔ Minder projecten/wegwerkzaamheden tegelijk: rust in de herinrichting van wegen, overzicht en voorspelbaarheid voor inwoners.

- Veiligheid in het verkeer, in het bijzonder voor kinderen en ouderen, staat altijd voorop.
- We pakken door op hoogwaardige en veilige fietsverbindingen naar Eindhoven, sportvoorzieningen, scholen en bedrijventerreinen.
- De wegen in Dommelen en Borkel & Schaft krijgen meer aandacht voor veiligheid en het tegengaan van sluiptverkeer.
- We zetten actief in op duurzame mobiliteit (elektrisch, deelmobiliteit).
- We voeren een actieve lobby voor een hoogwaardige, regionale OV-aansluiting.
- De N69 moet voorzien worden van calamiteitenstroken en extra uitwijkmogelijkheden. We lobbyen samen met gemeenten aan de grenscorridor voor een veiligere N69 bij de provincie.

Verleden — wat hebben we gedaan?

De afgelopen jaren is het centrum van Valkenswaard autoluw gemaakt en overzichtelijker ingericht. Daarnaast hebben we veel belangrijke toegangswegen heringericht en leefbaarder gemaakt. In Dommelen zijn maatregelen genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Met de komst van de nieuwe N69 wordt doorgaand (vracht)verkeer nu grotendeels om Valkenswaard heen geleid, waardoor het rustiger is geworden in en rond de kern. In dezelfde periode heeft de gemeenteraad ervoor gekozen om betaald parkeren te handhaven.

Heden — waar staan we nu?

Valkenswaard staat op dit moment op een belangrijk kruispunt, letterlijk en figuurlijk. Ondanks alle verbeteringen krijgen veel inwoners het gevoel dat de vele werkzaamheden maar aan blijven houden. Zij weten soms de weg niet meer in hun eigen gemeente. Het verkeer stroomt nog niet overal vanzelfsprekend door en op sommige wegen is het drukker dan wenselijk. De druk op enkele invalswegen blijft merkbaar, vooral tijdens spitsuren. De busverbinding met Eindhoven is verbeterd. Een goede verbinding tussen de A2 en De Kempen blijft echter lastig en vraagt om duidelijke keuzes.

Nu deze fase van grote veranderingen bijna achter ons ligt, is de vraag hoe we de komende jaren weer rust, duidelijkheid en balans in het verkeer brengen. Inwoners willen dat routes logisch zijn, dat verkeer veilig is en dat voorzieningen goed bereikbaar blijven. Dat vormt de basis voor onze visie.

Toekomst — onze visie

VOTE wil dat onze wegen in Valkenswaard vooral praktisch, veilig en duidelijk zijn. We kiezen voor een helder standpunt: de functie van de weg bepaalt de snelheid. In woonwijken en schoolomgevingen hoort een maximumsnelheid van 30 km/u en de inrichting moet daarop aansluiten. Op hoofdwegen binnen de bebouwde kom blijft 50 km/u de norm, zodat verkeer kan doorstromen en woonstraten niet veranderen in sluiproutes. Alleen waar 50 km/u echt niet veilig is en de inrichting kan worden aangepast, is 30 km/u op een hoofdweg een optie.

De centrumruut in Valkenswaard blijft gehandhaafd voor verkeer rondom het winkelgebied. Parkeren zien we als middel om het centrum aantrekkelijk en bereikbaar te houden. Bezoekers moeten, zonder dat zij het gevoel hebben tegen de parkeermeter aan te hikken, de winkels in kunnen. Een eenvoudig en klantvriendelijk systeem met gratis parkeren aan de randen van het centrum past daarbij.

VOTE zet verder in op veilige en prettige fiets- en looproutes. Veilige schoolroutes, sterke verbindingen met Eindhoven en goede routes binnen én tussen Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft zijn daarbij belangrijk.

Daarnaast wordt de rol van goed regionaal OV steeds belangrijker in een regio die voor een enorme schaa sprong staat. We blijven daarom actief lobbyen voor een sterke verbinding met Eindhoven én voor betere verbindingen richting De Kempen, het ziekenhuis in Veldhoven, de High Tech Campus en ASML. Nieuwe mobiliteit, zoals elektrische deelauto's of deelfietsen, krijgt ruimte wanneer dit inwoners en bezoekers helpt om zorgeloos van A naar B te reizen binnen de bebouwde kom en door de natuur.

Boven alles kiezen we de komende periode voor rust en voorspelbaarheid. Na jaren van grote ingrepen moeten inwoners hun dorp weer eenvoudig kunnen doorkruisen. Tegelijkertijd moeten we verouderde en onveilige wegen durven aanpakken.

UITGELICHT: 'GRATIS PARKEREN'

VOTE kiest voor gratis parkeren in de hele gemeente via blauwe zones met een maximale parkeerduur van drie uur. Bezoekers kunnen daardoor ontspannen het centrum in: winkelen, op het terras zitten en langer blijven zonder parkeerstress. Met een tijdslimiet houden we tegelijk voldoende doorstroming.

Waarom? Wie moet betalen, voelt druk om snel weer weg te gaan. Gratis parkeren met een duidelijke tijdsgrens past bij een gastvrij en toeristisch Valkenswaard waar mensen juist welkom zijn om te blijven.

Wat we in één klap bereiken:

- Langer en gastvrij verblijf in het centrum
- Minder parkeerstress en meterdruk
- Een aantrekkelijker ondernemersklimaat
- Een levendiger dorpshart

Concrete plannen voor onze toekomst

Werkzaamheden slimmer plannen en beter afstemmen

We wegen voortaan beter af wanneer werkzaamheden tegelijk kunnen plaatsvinden en wanneer dat het geduld van inwoners te veel op de proef stelt. We plannen projecten daarom zorgvuldiger en met meer aandacht voor de bereikbaarheid, zodat routes zo min mogelijk tegelijk onder druk staan. We houden beter rekening met situaties waarin mensen het overzicht verliezen. Door deze keuzes houden we verbeteringen gaande, maar ervaren inwoners minder hinder en meer rust in hun dagelijkse ritten.

Waalreseweg/Kerkhofstraat wordt de westelijke toegang tot het centrum

We sturen verkeer vanuit Dommelen en België over de Nieuwe Waalreseweg naar de Kerkhofstraat. Deze richten we opnieuw in, zodat het verkeer makkelijk de grote parkeerplaatsen aan de westkant van het centrum kan bereiken, zonder door de drukste straten te hoeven rijden. Hiermee ontlasten we de Carolusdreef en hebben we een brede toegangsweg vanuit het noorden, zuiden, oosten en westen.

Dorpsstraat in Borkel & Schaft veiliger en minder sluipverkeer

We richten de Dorpsstraat opnieuw in en passen snelheidsremmende elementen toe. Ook pakken we sluipverkeer vanuit België beter aan door in overleg met Lommel en Hamont-Achel de bewegwijzering te verbeteren, navigatiesystemen de route via Borkel te laten vermijden, en met extra verkeersdrempels en handhaving de route onaantrekkelijk te maken voor doorgaand verkeer.

Slimmere verkeerslichten

Verkeerslichten worden zo ingesteld dat doorgaand verkeer door kan rijden en alleen stopt wanneer dat echt nodig is op hoofdwegen waar doorgaand autoverkeer prioriteit heeft. In de buurt van scholen en belangrijke kruispunten doen we het omgekeerde en remmen we auto's af door het stoplicht standaard op rood te zetten. We volgen wachttijden bij de verkeerslichten en passen instellingen aan op basis van praktijkervaring.

Duidelijke 30/50/80 km/u indeling in de hele gemeente

We verankeren in onze mobiliteitsvisie dat in woonwijken en schoolomgevingen een maximumsnelheid geldt van 30 km/u. Hoofdwegen binnen de bebouwde kom blijven 50 km/u. Alleen waar 50 niet veilig kan én de weg wordt aangepast, is 30 km/u denkbaar. Voor belangrijke toegangswegen buiten de bebouwde kom blijft een maximumsnelheid van 80 km/u gelden.

Veilige schoolroutes overal in de gemeente

We zorgen voor veilige en overzichtelijke schoolroutes door schoolomgevingen beter in te richten en waar nodig snelheidsremmende maatregelen te nemen. De focus ligt op structurele oplossingen, zodat verkeersveiligheid rond scholen blijvend verbetert. Bij locaties waar scholen aan of nabij drukke wegen liggen en de ruimte beperkt is om aan de weg te stoppen, zoals de Merendreef, Emmalaan, Haagstraat en De Smelen, onderzoeken we samen met scholen, ouders en omwonenden welke maatregelen het meest passend zijn, waaronder aanpassingen in de inrichting en mogelijke zoen-en-zoefstroken.

Gratis of laagdrempelig parkeren voor een sterk centrum

We zetten in op gratis parkeren via blauwe zones in het centrum, met een maximale parkeerduur van drie uur. Zo blijft parkeren laagdrempelig voor bezoekers en stimuleren we doorstroming, waardoor parkeerplaatsen beschikbaar blijven voor winkelend publiek en centrumgebruikers. Langdurig parkeren in het centrum is niet de bedoeling en wordt actief ontmoedigd door dit te verplaatsen naar daarvoor aangewezen parkeerlocaties buiten het kerngebied. Deze aanpak zorgt voor duidelijkheid voor inwoners en bezoekers, versterkt de lokale economie en draagt bij aan een levendig en goed bereikbaar centrum.

Iedereen op de fiets

We zorgen dat ieder kind in de gemeente Valkenswaard kan beschikken over een veilige fiets door een betere samenwerking tussen gemeente, scholen en lokale partners zoals Verderest. We richten een fietsbank in voor hergebruik, waarbij opgeknapte fietsen via Verderest beschikbaar komen voor gezinnen die dat nodig hebben. Zo combineren we armoedebestrijding met duurzaamheid en sociale werkgelegenheid. Daarnaast organiseren we gratis veiligheidscontroles op het schoolplein, met direct kleine reparaties.

Dommelen: verkeersveiligheid in woonstraten

In Dommelen ligt de focus op het aanpassen van doorgaande woonstraten met verkeersremmende maatregelen. Met name in Lage Heide kijken we samen met inwoners welke verkeersremmende maatregelen we kunnen nemen om de wijk blijvend veiliger te maken.

Ruimte voor elektrische mobiliteit en deelfervoer

We plaatsen proactief laadpalen op logische plekken en wachten niet af tot inwoners openbare plekken aandragen. Verder steunen we initiatieven voor deelauto's en deelfietsen als inwoners deze aandragen. We zetten ook in op deelmobiliteit rond belangrijke OV-punten zoals de Valkenierstraat, de Markt en de Damianusdreef. Daarnaast zetten we deelmobiliteit in om onze recreatieve sector te versterken, zodat ook de Malpie en het Leenderbos beter bereikbaar worden.

Risicogerichte aanpak van verkeersveiligheid

We maken een top-10 van plekken waar de risico's het grootst zijn en pakken die gericht aan. Zo verbeteren we verkeersveiligheid op basis van feiten en ervaringen uit de buurt. We versterken de samenwerking tussen de gemeente, scholen en Veilig Verkeer Nederland. Gerichte campagnes zoals Reflectionday breiden we uit naar de risicolocaties uit onze analyse. Zo verbeteren we verkeersveiligheid op basis van feiten, educatie en bewustwording.

Actieve OV-lobby voor betere regionale verbindingen

We zetten in op betere OV-verbindingen in meerdere richtingen. De bereikbaarheid van en naar Eindhoven blijft belangrijk, aangevuld met betere oost-westverbindingen richting de Kempen gemeenten en de A2-regio. Voor de zuidelijke richting benutten we kansen via mobiliteitshubs en deelvervoer, passend bij recreatie en de ontwikkeling van het Dommelland. Daarnaast zetten we in op een betere OV-bereikbaarheid naar het ziekenhuis in Veldhoven, de High Tech Campus Eindhoven en ASML. Hiervoor voeren we structureel overleg en een actieve lobby met de provincie en vervoerders zoals Hermes. Ook binnen Valkenswaard versterken we de OV-bereikbaarheid. Wijken zoals Kreijenbeek en het Gegraaf, en de bedrijventerreinen, vragen om betere aansluiting. Flexibel vervoer, zoals Bravoflex, wordt daarbij ingezet als aanvulling op het reguliere OV, zodat meer inwoners en werkenden zich eenvoudig kunnen verplaatsen.

Nieuwe ingang voor fietsers bij sportpark Den Dries

We leggen een nieuwe ingang aan de achterzijde van sportpark Den Dries aan om de verkeersdruk op de kruising met de Geenhovensedreef te verlagen en veiliger in te richten. We verbinden deze route met de oude spoorbaan, zodat fietsers een logische en veilige doorsteek krijgen.

Veiliger maken N69

De N69 moet voorzien worden van calamiteitenstroken en extra uitwijkmogelijkheden. We lobbyen samen met gemeenten aan de grenscorridor voor een veiligere N69 bij de provincie. Daarnaast kijken we hoe we de 'oude' N69 veiliger kunnen maken en onderzoeken we de mogelijkheden om de weg te verbreden.

Economie, werk en ondernemerschap

IN HET KORT

Valkenswaard ligt midden in de snelst groeiende regio van Nederland. Bedrijven zoeken vaker naar ruimte die in onze gemeente beperkt is. Werknemers zoeken toekomstperspectief, bezoekers zoeken een bruisende toerimesector en ondernemers zoeken vooral duidelijkheid. Onze gemeente heeft geen enkel tekort aan vakmanschap, natuur, ondernemerschap en profiteert van een strategische ligging midden in Brainport. De uitdaging voor de komende jaren is om deze kwaliteit te versterken. De gemeente stelt duidelijke kaders en staat klaar wanneer ondernemers of werknemers ondersteuning nodig hebben.

- ✔ Onze bedrijventerreinen blijven voornamelijk bedoeld voor productie, techniek en toelevering.
- ✔ Valkenswaard groeit door als herkenbaar centrum voor maakindustrie binnen Brainport.
- ✔ We kiezen voor een compact en levendig centrum, met een mix van lokale specialisten en passende nationale en internationale ketens.
- ✔ Dommelland krijgt een concrete invulling als recreatieve én economische trekker.
- ✔ Vrijtijdseconomie wordt sterker verbonden met het centrum voor meer bezoekers en doorloop.
- ✔ ZZP'ers en startende ondernemers ontvangen duidelijkheid, structuur en ondersteuning.
- ✔ De gemeente werkt voorspelbaar en snel, met één vast aanspreekpunt voor ondernemers.

Verleden — wat hebben we gedaan?

Valkenswaard heeft de afgelopen jaren stappen gezet om het ondernemersklimaat te verbeteren. De gemeente investeerde in het aantrekkelijker maken van het centrum, verbeterde de basisinfrastructuur en werkte samen met ondernemers aan een betere bereikbaarheid en dienstverlening. De samenwerking met regionale partners is versterkt via het Regionaal Programma Werklocaties Zuidoost-Brabant, waarin afspraken worden gemaakt over toekomstbestendige, kwalitatief hoogwaardige werklocaties.

Heden — waar staan we nu?

Valkenswaard heeft een sterke maakindustrie, in het bijzonder metaalbedrijven, hightech productiebedrijven en automotieve bedrijven. We hebben een levendig centrum en een mkb-sector die maatschappelijk betrokken is bij het dorp. De ligging in Brainport biedt kansen voor groei en werkgelegenheid. Natuur en recreatie zorgen voor bezoekers en versterken horeca en detailhandel.

Tegelijk zitten onze bedrijventerreinen vol en het is belangrijker dan ooit om te bepalen welk type bedrijf hier past, al helemaal nu de regio voor een explosieve schielsprong staat. De concurrentie om technisch talent is stevig. Het centrum vraagt voortdurend aandacht om compact en aantrekkelijk te blijven. ZZP'ers en starters zoeken structuur en ondersteuning. Het is de taak van de gemeente om richting te geven aan onze economische toekomst.

Toekomst — onze visie

VOTE kiest voor een economie die stevig staat, vooruitkijkt en direct waarde heeft voor inwoners. Een economie die uitgaat van en voortbouwt op onze eigen kracht en aansluit bij de dynamiek van Brainport. Onze koers bestaat uit vier pijlers:

- 1 Een sterke maakindustrie als kern, met duidelijke richting en ruimte om te groeien**
- 2 Een compact, levendig centrum en een vrijetijdseconomie die aantrekt en doorwerkt**
- 3 Kansen voor werknemers, jongeren en starters: een sterke economie die de gemeenschap draagt**
- 4 Ben een gemeente die ondernemers laat ondernemen**

1 Een sterke maakindustrie als kern, met duidelijke richting en ruimte om te groeien

Waar Eindhoven zich al jaren kenmerkt door hightech, blinkt Valkenswaard uit in de maakindustrie. Onze bedrijven leveren hoogwaardige producten, bieden werk voor alle opleidingsniveaus en zijn nauw verweven in de Brainport-keten. VOTE wil dat Valkenswaard een herkenbare plek blijft voor techniek, productie en toelevering. Daarvoor zijn duidelijke richtlijnen voor bedrijventerreinen, een moderne inrichting en een goede samenwerking nodig. Bedrijven moeten weten dat Valkenswaard een logische, betrouwbare plek is om te investeren, te vernieuwen en uit te breiden, maar wel alleen als zij passen binnen de ambities en kwaliteiten van Valkenswaard.

2 Een compact, levendig centrum en een vrijetijdseconomie die aantrekt en doorwerkt

VOTE kiest voor een mix van lokale winkels en landelijke ketens die een wijk- of regiofunctie vervullen. Horeca zorgt voor sfeer en aanloop en blijft een belangrijke motor voor levendigheid. Dommelland (inclusief de Boulevard en Paardenzone) wordt daarbij een sleutelproject. Het krijgt een concrete invulling waarbij recreatie, sport, natuur en ondernemerschap elkaar versterken. Bezoekers die hier recreëren, moeten automatisch doorstromen naar het centrum, zodat horeca en winkels hiervan kunnen profiteren. VOTE kiest voor een veel concretere koers voor project Dommelland. Dommelland wordt zichtbaar, aantrekkelijk en economisch relevant. Het wordt een gebied waar ondernemers met vertrouwen durven investeren en waar inwoners én bezoekers iets te beleven hebben.

3 Kansen voor werknemers, jongeren en starters: een sterke economie die de gemeenschap draagt

Een gezonde economie biedt inwoners banen, loopbaanperspectief en ruimte om zich te ontwikkelen. VOTE wil dat werknemers dichtbij huis goed werk kunnen vinden, dat jongeren sterke stage- en leerwerkplekken krijgen en dat starters en herintreders een goede basis hebben om hun loopbaan op te bouwen.

Bedrijven in Valkenswaard spelen op dit moment al een belangrijke maatschappelijke rol. Veel werkgevers steunen verenigingen en evenementen, investeren in opleiding en dragen bij aan de sociale samenhang van het dorp. We mogen trots zijn op de maatschappelijke impact die onze gewortelde bedrijven hebben. VOTE versterkt deze betrokkenheid door bedrijven, onderwijs en gemeente beter met elkaar te verbinden.

4 Ben een gemeente die ondernemers laat ondernemen

Ondernemers weten zelf het beste hoe ze willen ondernemen. De gemeente moet zich zo min mogelijk op uitvoeringsniveau bemoeien. VOTE wil dat de gemeente zorgt voor goede randvoorwaarden: duidelijke regels, voorspelbare processen en een omgeving waar ondernemen loont en gestimuleerd wordt. De gemeente faciliteert en versterkt, maar belemmert niet. We staan klaar wanneer ondernemers iets willen opzetten, uitbreiden of verbeteren, maar bemoeien ons niet met de details die ondernemers zelf uitstekend kunnen bepalen. Een prettig ondernemersklimaat begint bij vertrouwen, helderheid en een gemeente die ruimte geeft om te ondernemen.

Concrete plannen voor onze toekomst

Alleen optoppen voor kantoren en hoogwaardige bedrijvigheid, nooit voor distributie

We staan uitbreiding in de hoogte toe (optoppen) voor bedrijven die passen bij het economische profiel van Valkenswaard: hoogwaardige maakindustrie zoals metaalbedrijven, hightech productiebedrijven en automotive bedrijven. Zo versterken we de bestaande maakindustrie en benutten we de beperkte ruimte effectief. Optoppen en ruimte creëren voor distributiecentra of grootschalige logistiek staan we niet toe, omdat deze weinig bijdragen aan de lokale economie. Dit leggen we vast in de Omgevingsvisie 2.0, zodat ondernemers vooraf duidelijkheid hebben over hun uitbreidingsmogelijkheden.

Valkenswaard actief positioneren als maakindustrie-hub in Brainport

We breiden de komende jaren samenwerkingen met onderwijsinstellingen uit om Valkenswaardse bedrijven te koppelen aan studenten en starters op de arbeidsmarkt via stagemarkten en gerichte presentaties aan ons te binden. We zorgen dat lokale werkgevers optimaal gebruikmaken van het bestaande Brainport-vacatureportal waar hun stageplekken en vacatures automatisch regionaal en internationaal worden gepromoot. Daarnaast organiseert de gemeente in samenwerking met lokale partners een Techniek Talentdag waar onderwijs en bedrijfsleven elkaar ontmoeten, en zorgen we dat Valkenswaardse bedrijven optimaal meeliften op Brainport-campagnes en initiatieven.

Een compact, vol centrum door actieve aanpak van leegstand

De gemeente wordt verbinder tussen ondernemers en pandeigenaren en stuurt op een sterke mix van lokale ondernemers en passende ketens. VOTE wil dat Valkenswaard zich goed voorbereidt op nieuwe wetgeving die het mogelijk maakt om vanaf 2026 leegstandsboetes in te voeren. We onderzoeken welke aanpak het beste past bij Valkenswaard. Ons principe blijft: eerst faciliteren en stimuleren met de gemeente als verbinder. Maar we zorgen er ook voor dat de gemeente vanaf 2026 gereedschap heeft om handhavend op te treden tegen eigenaren die structureel niet meewerken aan de invulling van panden die al jaren leegstaan.

Horeca meer ruimte geven voor levendigheid en gastvrijheid

VOTE vermindert de regeldruk voor horecaondernemers door onnodige bureaucratie weg te nemen en vergunningstrajecten te versnellen. We schaffen terrasbelasting (precariobelasting) af. Samen met de horecaondernemers bekijken we de mogelijkheden voor een verruiming van de openingstijden en een doordeweekse uitlooptijd van een half uur. Dit geeft ondernemers en hun personeel de ruimte om hun avond ordelijk af te ronden zonder dat gasten abrupt de deur uit moeten, en zorgt voor een meer relaxte en gastvrije sfeer. Daarnaast onderzoeken we of Valkenswaard ruimte kan bieden aan een 'leerschool' voor beginnend horecapersoneel in samenwerking met Koninklijke Horeca Nederland.

Dommelland van plan naar plek voor toerisme en recreatie

VOTE maakt van Dommelland een concreet project en een economische motor voor Valkenswaard. We ontwikkelen het gebied tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief buitengebied, gericht op gezinnen en families. Dat vraagt om passende recreatieve voorzieningen, zoals speel- en beweegfaciliteiten en andere vormen van actieve dagrecreatie.

We koppelen dit aan goede infrastructuur, hoogwaardige recreatieve routes en een helder uitgewerkt ontwikkelplan. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar beschikbare en leegstaande ruimte en bestaand vastgoed in het buitengebied (waaronder de Brugse Heide, Taamvenhoeve, Zomerhof en Venbergse Watermolen), om, in samenwerking met grondeigenaren en ondernemers, herontwikkeling mogelijk te maken op een manier die past bij onze toeristische ambitie. We leggen die ambities duidelijk vast in ons omgevingsplan.

Regionale en Belgische bezoekers gericht aantrekken

We zetten actief in op samenwerking met toeristische organisaties, ondernemersverenigingen en gemeentelijke partners binnen de regio en over de provincie- en landsgrens door middel van gezamenlijke promotie.

Paardenzone: van versnipperd naar visitekaartje

Valkenswaard staat voor paardensport zoals Zandvoort voor de Formule 1. We benutten die positie onvoldoende. VOTE wil de samenwerking versterken en de paardenzone tot hét visitekaartje maken. We richten een onafhankelijke stichting op die de paardenzone positioneert en belanghebbenden samenbrengt: paardenondernemers, bewoners en agrariërs. Door verschillende belanghebbenden te koppelen, ontstaan kansen voor iedereen. Tegelijkertijd brengen we bedrijven van ons industrie-terrein in contact met de paardensector voor innovaties in stallen, voeding en verzorging. We maken het gebied toegankelijker. We willen minder dichte poorten en hoge hagen, meer trots op wat we hebben. Dat doen we zonder dat bewoners daarvoor hoeven te wijken. Een actieve lobby richting provincie en Den Haag moet Valkenswaard de erkenning geven als topsportlocatie, inclusief bijbehorende faciliteiten en status. We maken van de paardenzone een gebied waar ondernemerschap, leefbaarheid en internationale uitstraling samenkomen.

ZZP'ers en starters ondersteunen met duidelijkheid en netwerk

We richten een digitaal loket in dat nieuwe ondernemers direct inzicht geeft in regels en hen wegwijst in hun eerste stappen als lokale ondernemer. We faciliteren en jagen deelname aan netwerkbijeenkomsten in de regio aan en koppelen startende ondernemers aan mentorprogramma's om starters sneller hun plek te laten vinden in het lokale ondernemersnetwerk.

Veiligheid, criminaliteit en openbare orde

IN HET KORT

Valkenswaard is en blijft één van de veiligere gemeenten in de regio. Criminaliteit ligt lager dan landelijk en onze inwoners ervaren hun wijk als prettig en leefbaar. Tegelijkertijd veranderen de veiligheidsvraagstukken: digitale criminaliteit groeit, maatschappelijke druk neemt toe en de openbare ruimte vraagt om goede verlichting, overzichtelijke plekken en zorgvuldig beheer.

- ✔ Valkenswaard is een veilige gemeente en dat houden we zo met een duidelijke, herkenbare aanpak.
- ✔ Overlast pakken we sneller en zichtbaarder op, met betere terugkoppeling naar inwoners.
- ✔ Iedereen moet zich veilig kunnen voelen: jong en oud, man en vrouw, op straat, op school, thuis en op het werk.
- ✔ Jeugdcriminaliteit voorkomen we vooral met preventie, kansen en samenwerking in de wijk.
- ✔ Ondernijning bestrijden we met één heldere aanpak voor de hele organisatie.
- ✔ Veilig Thuis, digitale veiligheid en sociale veiligheid in de openbare ruimte blijven vaste onderdelen van ons beleid.

Verleden — wat hebben we gedaan?

De afgelopen jaren is gewerkt via een integrale veiligheidsaanpak, met aandacht voor leefbaarheid, jeugd, ondermijning en digitale veiligheid. De gemeente sloot aan bij regionale programma's, versterkte de inzet van BOA's en wijkagenten, borgde informatieveiligheid binnen de organisatie en ondersteunde buurtpreventie actief.

Heden — waar staan we nu?

Valkenswaard is een veilige gemeente: het aantal misdrijven ligt ruim onder het landelijk gemiddelde en veelvoorkomende delicten zoals inbraken en vernielingen komen minder voor dan elders. Inwoners voelen zich over het algemeen prettig en vrij in hun eigen buurt. Tegelijk zijn er aandachtspunten zoals jeugdige overlast op enkele plekken, een toename van digitale criminaliteit, meldingen van huiselijk geweld en een toename van inwoners die zich in de avond vaker onveilig voelen in de openbare ruimte. Verder blijft als grensgemeente ondermijning een punt van oplettendheid. Over het geheel genomen gaat het op het gebied van veiligheid, criminaliteit en openbare orde goed, maar zien we ruimte om gericht verbeterpunten stap voor stap aan te pakken.

Toekomst — onze visie

Valkenswaard is en blijft een veilige en toegankelijke gemeente. Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen bewegen en voelen: op straat, thuis, op school en op het werk. Veiligheid gaat over meetbare resultaten, maar net zo goed over het dagelijks gevoel van inwoners. Daarom kiezen we voor een herkenbare aanpak die dicht bij mensen staat, samen met hen wordt uitgevoerd en zichtbaar resultaat oplevert.

Onze visie op veiligheid begint bij de fysieke leefomgeving. De manier waarop straten, parken, parkeerplaatsen en ontmoetingsplekken zijn ingericht, heeft direct invloed op hoe veilig mensen zich voelen en hoe zij zich gedragen. Een overzichtelijke openbare ruimte en goede verlichting verkleinen de kans op onveilige situaties en maken dat mensen elkaar zien en aanspreken. Bij ontwerp, beheer en herinrichting van de openbare ruimte nemen we veiligheid daarom altijd expliciet mee. Het is belangrijk dat we dat vaker door de ogen van onze inwoners doen. Waar lopen zij 's avonds liever niet, waar blijf je liever niet hangen en waarom?

Want veiligheid gaat niet alleen over zichtbare criminaliteit en overlast of de inrichting van de openbare ruimte. Het gaat ook over gedrag, normen, waarden en cultuur. Ernstig geweld ontstaat zelden plotseling, maar begint vaak klein, met het normaal vinden van grensoverschrijdend gedrag.

Dat noemen we de geweldspiramide: wat onderin wordt toegestaan, kan uitgroeien tot ernstiger geweld. Door die onderlaag serieuzer te nemen en actief in te zetten op bewustwording en educatie, voorkomen we dat problemen groter worden.

Sociale veiligheid betekent dat niemand zich hoeft aan te passen om veilig te zijn en zich veilig te voelen, ook niet vanwege wie je bent of van wie je houdt. Dat vraagt om een gemeente die duidelijke grenzen stelt aan grensoverschrijdend gedrag en actief laat zien welk gedrag niet normaal is. De beste manier is om ongewenst gedrag te voorkomen. Dat doen we door onze professionals zoals BOA's, jongerenwerkers, wijkagenten en personeel te trainen in het herkennen en bespreekbaar maken van signalen. We werken samen met scholen, verenigingen en werkgevers aan voorlichting en bewustwording, en zorgen dat handhaving duidelijke instructies krijgt om vroegtijdig op te treden waar grenzen worden overschreden.

Wanneer de veiligheid daadwerkelijk onder druk komt te staan, handelen we snel en zorgvuldig. Bij huiselijk geweld werken de gemeente, Veilig Thuis en zorgpartners nauw samen. Ondernijning vraagt om één samenhangende aanpak binnen de gehele organisatie, zodat signalen op tijd worden gedeeld en opgevolgd. Ook digitale veiligheid hoort daarbij: inwoners en ondernemers moeten zich online net zo beschermd voelen als offline.

Zo bouwen we aan een gemeente waarin veiligheid begint bij een veilige leefomgeving, wordt versterkt door duidelijke normen en preventie en stevig wordt bewaakt waar grenzen worden overschreden.

Concrete plannen voor onze toekomst

Overlast sneller oppakken via een helder meldproces

We streven ernaar om altijd binnen 48 uur te reageren op meldingen, koppelen deze direct aan een BOA of wijkagent en geven altijd een terugkoppeling na actie. Meldingen worden opgenomen in wijkdashboards om patronen te herkennen en gericht op te treden.

Sociale veiligheid verbeteren via jaarlijkse openbare-ruimtescan

We beoordelen openbare wegen, openbare voorzieningen en bushaltes jaarlijks op verlichting, zichtlijnen en overzicht. Signalen van inwoners worden meegenomen; aanpassingen zoals extra verlichting, snoeiwerk of aangepaste routing voeren we gericht uit.

Veiligheid standaard meenemen bij gebiedsontwikkeling

Bij herinrichting van straten, pleinen en fietsroutes voeren we een korte veiligheidstoets uit, waarbij verlichting, zicht, routing en meldingen van bewoners worden meegenomen.

Jeugdpreventie versterken met een wijkgerichte aanpak

Jongerenwerkers, scholen, verenigingen en wijkagenten vormen samen een netwerk voor vroegsignalering en begeleiding. Bij beginnende overlast spreken we jongeren én ouders aan en bieden we alternatieven via sport, cultuur en daginvulling.

Digitale veiligheid versterken voor inwoners en ondernemers

We organiseren meer bijeenkomsten over cyberveiligheid en stellen praktische checklists beschikbaar voor ondernemers. Via gemeentelijke communicatie delen we actuele waarschuwingen en tips, met name aan kwetsbare ouderen.

Integrale aanpak ondermijning voor de hele organisatie

Ondermijning kan op veel plekken ontstaan: in de horeca, in het bedrijfsleven, in het sociaal domein, bij vergunningen of in het buitengebied. Als ieder onderdeel van de gemeente dat apart oppakt, ontstaan gaten en worden signalen gemist. We kiezen voor één gezamenlijke aanpak waarin alle signalen via dezelfde route binnenkomen, op dezelfde manier worden beoordeeld en tot één besluitvorming leiden. Dat houdt de aanpak stevig, compleet en voor inwoners en ondernemers duidelijk.

Buurtpreventie versterken met één contactpersoon per wijk

Buurtpreventiegroepen krijgen een vaste gemeentelijke contactpersoon en toegang tot actuele informatie. We ondersteunen groepen bij opstart en informatievoorziening.

Het begint klein: vroeg ingrijpen bij grensoverschrijdend gedrag

Ondermijning kan op veel plekken ontstaan: in de horeca, in het bedrijfsleven, in het sociaal domein, bij vergunningen of in het buitengebied. Als ieder onderdeel van de gemeente dat apart oppakt, ontstaan gaten en worden signalen gemist. We kiezen voor één gezamenlijke aanpak waarin alle signalen via dezelfde route binnenkomen, op dezelfde manier worden beoordeeld en tot één besluitvorming leiden. Dat houdt de aanpak stevig, compleet en voor inwoners en ondernemers duidelijk.

Nachtwandelingen voor veiligheid

Twee keer per jaar lopen inwoners, BOA's, wijkagenten en medewerkers openbare ruimte 's avonds door onze dorpskernen. Zij beoordelen verlichting, zichtlijnen en plekken waar mensen zich niet op hun gemak voelen. Bevindingen gaan direct de onderhoudsplanning in, zodat onveilige plekken snel worden aangepakt.

UITGELICHT: 'NACHTWANDELING'

VOTE wil nachtwandelingen samen met inwoners, gemeente, handhaving en politie organiseren. Tijdens deze rondes bekijken we ter plekke welke straten, routes en plekken in de openbare ruimte als onveilig worden ervaren. We letten op verlichting, zichtlijnen, inrichting en gebruik van de ruimte. Signalen en verbeterpunten worden direct vastgelegd en opgepakt. Zo vertalen we ervaringen van inwoners naar concrete maatregelen.

Waarom? Een onveilig gevoel op straat is niet altijd meetbaar, maar wel merkbaar. Door samen te gaan kijken, zien we wat cijfers alleen niet laten zien.

Wat we in één klap bereiken:

- Inwoners direct betrokken bij veiligheidsverbetering
- Snel inzicht in onveilige of slecht verlichte plekken
- Snellere, gerichte maatregelen
- Betere afstemming tussen inwoners en gemeente
- Groter veiligheidsgevoel in de wijk

Duurzaamheid, natuur en klimaat

IN HET KORT

Steeds meer inwoners van Valkenswaard krijgen te maken met hoge energielasten, hittestress in wijken met veel steen en weinig groen en een elektriciteitsnet dat zijn grenzen bereikt. Ondanks deze uitdagingen staan we ook nog voor de opgave om nieuwe woningen te bouwen en kwetsbare natuur te beschermen. Daarom kiest VOTE voor een aanpak die betaalbaar blijft, gericht is op de leefomgeving en aansluit op wat lokaal werkt. Met isolatie als basis, duidelijke keuzes over lokale opwek en een betere samenwerking met Enexis zorgen we dat Valkenswaard klaar is voor de toekomst. Duurzaam beleid moet zichtbaar zijn in de wijk, betaalbaar blijven voor inwoners en ruimte laten voor woningbouw en een gezonde leefomgeving. Voor VOTE betekent duurzaamheid meer dan alleen klimaat en energie. Het gaat om duurzaam samenleven. We staan voor een gemeente waarin iedereen kan meedoen, gezond kan wonen, zich veilig voelt en kan bouwen aan een stabiele toekomst. In Valkenswaard investeren we niet alleen in schone energie en een groene leefomgeving, maar ook in buurten waar mensen elkaar kennen, waar jeugd kansen krijgt, waar ouderen prettig kunnen wonen en waar iedereen zicht heeft op betaalbare voorzieningen. Zo verbinden we klimaat, natuur en leefbaarheid in één duidelijk verhaal.

- ✔ We beginnen bij de basis: isoleren, besparen en betaalbare energie voor inwoners.
- ✔ We versnellen zon-op-dak, de aanleg van buurtbatterijen en slimme systemen die het energienet ontlasten.
- ✔ We reserveren vooraf ruimte voor energie-infrastructuur en werken nauw samen met Enexis om netcongestie voor te blijven.
- ✔ Woningbouw en natuur gaan hand in hand.

- Zonnevelden of windprojecten zetten we in als deze landschappelijk passen, de biodiversiteit niet schaden en bijdragen aan energiezekerheid.
- Het huidige afvalbeleid met nascheiding voeren we uit, monitoren we en optimaliseren we tijdig.
- We vergroenen buurten en schoolpleinen gericht tegen hitte, wateroverlast en versteende straten.
- We bouwen een sterke lokale energiecoöperatie en zorgen dat verduurzaming inwoners direct voordeel oplevert.

Verleden — wat hebben we gedaan?

De afgelopen jaren heeft de gemeente hard gewerkt aan haar verduurzaming. Er kwam een duurzaamheidsvisie, een klimaatstresstest en de eerste maatregelen in de openbare ruimte. Gemeentelijk vastgoed werd energiezuiniger en er kwamen ledverlichting en emissieloze oplossingen in het verkeer. We hebben ingezet op het stoppen van lozingen door Nyrstar in de Dommel, tot aan de minister aan toe. Daarnaast dienden we beroep in tegen de vergunningverlening in België. Het nieuwe afvalstoffenbeleid met nascheiding werd ingevoerd om minder restafval en meer hergebruik te bereiken en we hebben aan het eind van de raadsperiode onze ambitie voor duurzame energieopwekking bijgesteld, om een realistische koers te kunnen varen om onze duurzaamheidsambities waar te maken.

Heden — waar staan we nu?

Valkenswaard staat er vandaag beter voor dan vier jaar geleden. Steeds meer woningen zijn geïsoleerd, bijna de helft van de huizen heeft zonnepanelen en inwoners besparen zichtbaar op hun energieverbruik. De eerste klimaatadaptieve ingrepen in de openbare ruimte werken goed en onze dorpen worden stap voor stap groener. Het nieuwe afvalbeleid met nascheiding zorgt voor meer overzicht, voor een betere recycling van plastic en voor minder rompslomp voor inwoners.

Tegelijk zijn er kwetsbaarheden. Veel woningen kunnen nog extra geïsoleerd worden, het elektriciteitsnet raakt overbelast en gemeentelijk vastgoed voldoet nog niet aan onze eigen energieambities. In buurten met veel steen en weinig groen merken inwoners de effecten van hitte en hevige regenval, en afvalscheiding blijft achter bij de ambitie.

Deze uitgangspositie biedt juist kansen voor de komende jaren. De woningvoorraad heeft veel potentie voor energiebesparing, daken voor lokale opwek en opslag, en herinrichtingen voor meer groen en wateropvang. Met gerichte keuzes kan Valkenswaard nu echt doorpakken en zichtbaar tempo maken in de wijken.

UITGELICHT: 'STRAATAKKOORD'

Bij herinrichting van een straat, bijvoorbeeld voor riolering, groen of wateropvang, krijgen bewoners de kans om tegelijk hun woning te isoleren en te verduurzamen. De gemeente organiseert dit straatgericht en collectief. We regelen gezamenlijke inkoop, een energicoach en toegang tot subsidies of leningen. Bewoners investeren in hun eigen huis, maar profiteren van schaalvoordeel en betere prijzen doordat meerdere burens tegelijk meedoen.

Waarom? Als de straat toch openligt, is dat hét moment om ook woningen aan te pakken. Dat voorkomt dubbele overlast en maakt verduurzaming bereikbaarder.

Wat we in één klap bereiken:

- Eén moment van overlast, dubbel resultaat
- Lagere kosten door collectieve inkoop
- Toegang tot advies, subsidies en financiering
- Slimme koppeling van straatwerk en woningverbetering
- Samenwerking per straat in plaats van per huishouden

Toekomst — onze visie

VOTE kiest voor een realistische koers waarin we verduurzamen met direct effect voor inwoners, die betaalbaar en toegankelijk is zonder dat we daarvoor woningbouwplannen tegenhouden. We beginnen bij de basis en zetten als eerste in op isolatie, energiebesparing en het toekomstbestendig maken van woningen. Dat levert comfort op, verlaagt de energierekening en maakt onze dorpen minder kwetsbaar voor hoge energieprijzen. Vanuit die basis werken we stap voor stap aan een heldere warmteplanning per buurt, zodat inwoners weten wanneer en hoe hun wijk aardgasvrij kan worden.

We benutten de kracht van onze dorpen. Zonne-energie blijft een vrij toegankelijke manier om snel te verduurzamen, zeker omdat Valkenswaard al boven het landelijke gemiddelde zit. Waar opwek mogelijk is zonder druk op het landschap of energienet, zetten we door. Met kleine ingrepen halen we onze ambities niet. We staan daarom positief tegenover de aanleg van zonnefelden en windprojecten aan randen van onze gemeente, maar alleen op plekken waar ze landschappelijk passen, biodiversiteit niet verstoren en geen negatief effect hebben op de leefomgeving. Daarbij versterken we de bestaande energiecoöperatie, zodat inwoners rechtstreeks kunnen profiteren van nieuwe opwek.

Maar ons elektriciteitsnet raakt langzamerhand overbelast. Daarom pakken we netcongestie vroegtijdig aan, zodat het elektriciteitsnet geen rem wordt op woningbouw en bedrijven. Dat doen we door middel van de reservering van elektriciteitsruimte, energiehubs, de koppeling van opwek en gebruik en lokale opslag. We communiceren periodiek en tijdig met Enexis en reserveren daar ruimte nog voordat plannen beginnen, zodat woningbouw, bedrijvigheid en voorzieningen niet vertragen door beperkte capaciteit. Op het gebied van afvalscheiding blijft de vastgestelde nascheidingsvariant het uitgangspunt, omdat het goedkoper, eenvoudiger en effectiever is voor inwoners en omdat moderne installaties meer bruikbare grondstoffen terugwinnen.

Valkenswaard blijft bouwen aan groene, gezonde buurten. Elke herinrichting benutten we om wateroverlast te verminderen, bomen terug te brengen en de openbare ruimte klaar te maken voor extremer weer. Groene schoolpleinen, koele routes en buurtgroen zorgen voor schaduw, verkoeling en een prettige leefomgeving. De waterkwaliteit van de Dommel verbeteren we actief samen met het waterschap, zodat natuur, recreatie en biodiversiteit herstellen. We blijven actief werken aan het stoppen van het lozen van schadelijke stoffen in onze Dommel door Nyrstar.

Samenwerking staat centraal. Inwoners, ondernemers en lokale initiatieven krijgen ruimte, ondersteuning en overzicht. Transparantie over voortgang, doelen en resultaten versterkt het vertrouwen. Zo bouwen we aan een duurzame toekomst waarin ieders bijdrage optelt tot een sterker, groener en betaalbaar Valkenswaard.

Concrete plannen voor onze toekomst

Isolatieoffensief voor betaalbare energie

We richten ons op woningen met hoge energielasten en energielabel D, E, F en G. We faciliteren collectieve inkoop van duurzaamheidsoplossingen, schakelen energiecoaches in en passen een wijkgerichte aanpak toe om verduurzaming betaalbaar en zichtbaar te maken.

Lokale energiecoöperatie als partner, niet als doel

We faciliteren een energiecoöperatie die inwoners en ondernemers verbindt aan concrete projecten: zon op dak bij scholen en bedrijven, buurtbatterijen in nieuwbouwwijken, en energie delen tussen burens. De coöperatie groeit mee met succesvolle projecten en krijgt een rol in de uitvoering. Het doel is minimaal 500 deelnemers en 3 MW lokale opwek binnen 4 jaar.

Zon op dak en lokale opslag versnellen

We benutten daken, parkeerplaatsen en bedrijfsgebouwen maximaal voor zonne-energie. Opslag via buurtbatterijen en koppeling van opwek aan lokaal gebruik ontlast het net. Dit maakt nieuwe projecten mogelijk zonder druk op landschap of leefomgeving.

Ruimte reserveren voor energie-infrastructuur

Bij nieuwe woningen, bedrijfsuitbreidingen en gebiedsontwikkelingen reserveren we ruimte voor elektriciteitsstations, kabels en energiehubs. Door vroegtijdige afstemming met Enexis voorkomen we vertragingen en bieden we duidelijkheid aan ontwikkelaars.

Straataakkoord voor koppelkansen

Wanneer we een straat herinrichten voor riolering, groen of wateropvang, bieden we bewoners de kans om gelijktijdig hun woning te isoleren. De gemeente organiseert collectieve inkoop, zorgt voor een energiecoach en regelt subsidies of leningen. Bewoners investeren in hun eigen woning, maar profiteren van schaalvoordeel en betere prijzen doordat meerdere burens meedoen. Eenmalige overlast, maximaal resultaat: de gemeente verduurzaamt de openbare ruimte, bewoners hun woning.

Groene schoolpleinen in iedere kern

We maken alle schoolpleinen groener en klimaatbestendig. Met meer schaduw, waterberging en ruimte voor natuur bieden ze een gezonde leer- en speelomgeving. Kinderen en ouders ervaren direct zichtbare verbetering. We bouwen hiermee verder op regionale campagnes en benutten subsidiemogelijkheden.

Versneld groen in versteende wijken

We stellen een hittekaart op die laat zien welke wijken het hardst worden getroffen. Die pakken we als eerste aan. We wachten niet alleen op grote herinrichtingen: ook met kleinere ingrepen voegen we strategisch groen toe (bomen op parkeerplaatsen, groenvakken in verharding, gevelbeplanting). Bij herinrichtingen hanteren we een concrete norm: één schaduwboom per drie woningen en minimaal 30% waterdoorlatende verharding. Bewoners denken mee over locaties en soorten, want groen moet passen bij de buurt en realistisch onderhoudbaar zijn.

Afvalbeleid uitvoeren en verbeteren

We pakken door op het vastgestelde afvalstoffenbeleid op basis van nascheiding uit de vorige raadsperiode en monitoren voortdurend de resultaten. Nascheiding is goedkoper en gebruiksvriendelijker. Hiermee houden we het systeem eenvoudig voor inwoners en voorkomen we zwerfafval en foutief aangeboden zakken. We leggen meer ondergrondse containers aan in de wijken en blijven papier gescheiden inzamelen via afvalcontainers. Daarnaast stimuleren we vrijwillige afgifte van papier bij Geenhoven om hen een extra financiële prikkel te bieden en breiden we samenwerkingen met verenigingen uit voor de inzameling van textiel.

Moderne milieustraat en circulair ambachtscentrum

We bouwen een toegankelijke milieustraat die gericht is op minder afval en meer hergebruik. Een circulair ambachtscentrum combineert kringloop, reparatie en inzameling. Dit stimuleert lokale bedrijvigheid en vermindert restafval.

Groengas- en energieprojecten met agrariërs

We ondersteunen boeren die groengas willen opwekken of biobased materialen willen leveren. Dit versterkt de lokale economie en draagt bij aan een betrouwbare energievoorziening. Landbouw en duurzaamheid versterken elkaar.

Gemeentelijk vastgoed versneld verduurzamen

Binnen vier jaar brengen we alle gemeentelijke gebouwen naar minimaal energielabel C. We starten met de slechtste gebouwen (label E, F, G) en werken systematisch alle accommodaties af. Scholen, sportcomplexen en het gemeentehuis krijgen prioriteit.

Verduurzamen van sportaccommodaties

De gemeente draagt actief bij aan toekomstbestendige en energiezuinige sportvoorzieningen door investeringen in maatregelen zoals aardgasvrije verwarming, betere isolatie, zonnepanelen en innovatieve oplossingen voor waterbeheer. We ondersteunen verenigingen met informatie, stimulering en (financiële) begeleiding, zodat zij hun gebouwen kunnen verduurzamen, energiekosten kunnen verlagen en CO₂-uitstoot kunnen verminderen.

Vernieuwende politiek, bestuur en dienstverlening

IN HET KORT

Lokale politiek gaat over keuzes die direct invloed hebben op ons dagelijks leven. Over wonen, werken, voorzieningen en de manier waarop de gemeente bereikbaar is. Dat kan alleen als de vorm van samenwerking open, dichtbij, eerlijk en transparant is. Een manier van werken waarin besluiten zichtbaar tot stand komen, inwoners op tijd worden betrokken en alle belangen eerlijk worden afgewogen. Een raadsbrede manier van werken zorgt ervoor dat besluiten beter aansluiten bij de belangen van alle inwoners en dat keuzes niet worden bepaald door een kleine meerderheid, maar door het gezamenlijke belang van Valkenswaard. Daarom kiest VOTE ervoor om de open en raadsbrede manier van samenwerken voort te zetten als basis voor alle keuzes. Deze manier van werken maakt politiek begrijpelijker, vergroot het vertrouwen en zorgt ervoor dat beleid daadwerkelijk de belangen van inwoners weerspiegelt. De komende periode pakken we door op de huidige manier van samenwerken en versterken we deze koers verder.

- 📌 Inwoners worden eerder en duidelijker betrokken bij plannen die hun buurt, straat of dagelijks leven raken.
- 📌 Inwoners moeten vooraf duidelijk weten waarover zij kunnen meepraten, welke invloed zij hebben en wat er met hun inbreng gebeurt.
- 📌 De gemeenteraad werkt samen vanuit een raadsprogramma, zonder vooraf gesloten machtsverhoudingen.
- 📌 We blijven weg van achterkamertjes: open besluitvorming blijft de norm.
- 📌 Politiek en verkiezingen moeten begrijpelijker en toegankelijker zijn voor iedereen.

- Inwoners moeten de voortgang van vragen, vergunningen en meldingen beter digitaal kunnen volgen via een dashboard en ticketsysteem.
- Burgercommissieleden krijgen een duidelijkere rol en betere ondersteuning.
- Openheid en samenwerking worden aan het begin van de raadsperiode vastgelegd in democratische spelregels.

Verleden — wat hebben we gedaan?

Tot 2022 werd Valkenswaard bestuurd met een traditionele coalitie en oppositie. Je had winnaars en verliezers. De partijen die samen een meerderheid vormden, bepaalden de koers voor de komende vier jaar. Besluiten werden vaak in kleine kring vooraf genomen door de partijen met een meerderheid. Dat werkte door naar inwoners. Niet alle belangen kregen dezelfde, eerlijke aandacht. Het gevolg was dat de afstand tussen lokale politiek en onze inwoners groeide en het vertrouwen afnam.

Toen VOTE in 2022 in de gemeenteraad werd gekozen, kozen we stellig voor een andere manier van samenwerken. We kozen voor een raadsprogramma zonder vaste coalitie en oppositie. Hierdoor ging de raad opener en gelijkwaardiger samenwerken. De gemeenteraad koos voor een nieuw vergaderstelsel, waarin besluiten op een meer open manier besproken werden. Raadsleden kwamen vaker op locatie en inwoners werden eerder betrokken. Die vernieuwing ging niet vanzelf en vroeg om een aanpassingstijd, maar inmiddels werpt deze nieuwe manier van samenwerken haar vruchten af en staat het belang van alle inwoners weer centraal.

Heden — waar staan we nu?

De samenwerking tussen raad, college en organisatie is verbeterd en de werkwijze is rustiger en duidelijker geworden. Rollen zijn scherper en besluiten worden beter aan de voorkant besproken en voorbereid. De gemeenteraad werkt in een rustige, open en collegiale sfeer. Rollen zijn helderder, de samenwerking tussen raad, college en organisatie is verbeterd en er is brede steun voor een open manier van besluiten nemen. Tegelijk laat de peiling onder inwoners zien dat zij nog verbetering verwachten op het gebied van betrokkenheid en communicatie. Inwoners waarderen hun leefomgeving, maar geven aan dat inspraak en samenwerking met de gemeente beter kunnen. Dit laat zien dat een open vorm van politiek niet vanzelfsprekend is en blijvende aandacht vraagt. De basis is de afgelopen vier jaar gelegd om daarmee aan de slag te gaan. Wat VOTE betreft is dit hét moment om deze manier van werken te behouden en door te ontwikkelen, in plaats van terug te vallen in oude patronen en een oude machtspolitiek.

Toekomst — onze visie

1 Open politiek als basis voor samenwerking

VOTE kiest onvoorwaardelijk voor een open politiek als basis van alles wat de gemeente doet. Besluiten moeten altijd zichtbaar worden voorbereid, besproken en genomen. Er is geen ruimte voor besluitvorming buiten het zicht van inwoners. Inwoners moeten altijd kunnen volgen hoe keuzes tot stand komen en begrijpen waarom besluiten worden genomen.

Deze manier van samenwerken is de afgelopen jaren bewust ingezet om de kloof tussen inwoners en gemeente te verkleinen. Wat VOTE betreft heeft deze vorm laten zien dat het de meest eerlijke, open en zorgvuldige vorm van samenwerken is. Het leidt tot betere afwegingen, meer vertrouwen en gelijke toegang tot informatie. Het gesprek verschuift van macht naar inhoud en gedeelde verantwoordelijkheid.

VOTE wil de komende vier jaar verder bouwen aan een manier van samenwerken die over partijgrenzen heen kijkt. De afgelopen periode bracht dat uiteindelijk meer rust, betere gesprekken en besluiten die breder worden gedragen. Dit is géén toeval, maar juist het logische gevolg van open politiek.

ONZE VISIE

- Open politiek als basis voor samenwerking
- Sterke rolverdeling in een moderne democratie
- Wethouders voor de hele raad en de hele gemeente
- Inwoners betrekken met duidelijke verwachtingen
- Politiek is voor iedereen
- Regionale samenwerking die werkt
- Een duurzame democratie

2 Sterke rolverdeling in een moderne democratie

De peiling onder inwoners laat zien dat er op het gebied van betrokkenheid en communicatie nog een hoop te verbeteren is. Dat vraagt om heldere rollen binnen het bestuur van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt de koers, stelt kaders en controleert. Raadsleden zijn de verbinding tussen gemeentebestuur en inwoners. Zij halen signalen op, brengen deze in, zorgen eventueel voor contact tussen inwoners en gemeente en geven richting.

Het college voert het beleid uit binnen die kaders en is aanspreekbaar op de resultaten ervan. De ambtelijke organisatie werkt professioneel, onafhankelijk en via makkelijk te begrijpen processen. Deze rolvastheid zorgt voor snelheid waar het kan en zorgvuldigheid waar het moet. VOTE wil dit aan het begin van de nieuwe raadsperiode duidelijk vastleggen, zodat inwoners weten wie waarvoor verantwoordelijk is.

3 Wethouders voor de hele raad en de hele gemeente

Bij samenwerking die verder kijkt dan partijlijnen, horen ook wethouders die aangesteld zijn op basis van hun kwaliteiten en binding met Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft, niet alleen omdat zij lid zijn van een politieke partij en aangedragen zijn.

VOTE vindt dat bij de vorming van een nieuw college nadrukkelijk moet worden gekeken naar bestuurlijke kwaliteit, verbindend vermogen en lokale betrokkenheid. We werken met een informateur om tot een zo breed mogelijk gedragen college te komen. Deze wordt, op voordracht van de burgemeester, benoemd door de gemeenteraad. Deze informateur brengt in kaart welke opgaven er liggen, welke kwaliteiten daarbij nodig zijn en wat voor persoonlijkheden daar het beste bij aansluiten. Het benoemen van wethouders blijft een bevoegdheid van de gemeenteraad.

4 Inwoners betrekken met duidelijke verwachtingen

Het betrekken van inwoners bij besluiten die rechtstreeks invloed hebben op hun leefomgeving begint altijd aan de voorkant. Dat vraagt om een gemeente die altijd eerlijk is over de mate van invloed die inwoners kunnen verwachten. VOTE wil dat de gemeente vaker dan ooit ruim vooraf duidelijk maakt in welke mate en op welke manier inwoners betrokken worden bij besluitvorming. Door vooraf wederzijdse verwachtingen duidelijker te maken, ontstaat een eerlijk en voorspelbaar proces. Daardoor kan de gemeenteraad beter controleren of inwoners op de juiste manier zijn betrokken.

5 Politiek is voor iedereen

Voor ongeveer één op de vier mensen in Nederland zijn verkiezingen en politieke informatie onvoldoende toegankelijk. Dat komt vaak door ingewikkelde taal, onduidelijke uitleg of drempels bij online en fysieke toegankelijkheid tot informatie. VOTE vindt dat dit anders moet, omdat lokale politiek en besluitvorming alleen werkt als iedereen die wil meedoen, dat ook daadwerkelijk kan.

We gaan aan de slag met de adviezen uit de handreiking van ProDemos, Ieder(in), Stichting Lezen & Schrijven en Kennis over Zien. Verkiezingsinformatie en uitleg over besluiten worden in begrijpelijke taal aangeboden, met duidelijke samenvattingen. Politieke bijeenkomsten worden toegankelijk ingericht en inwoners krijgen vooraf een eenvoudige, heldere uitleg over hoe lokale politiek werkt en welke hulp beschikbaar is. Digitale informatie moet beter vindbaar en bruikbaar zijn, met alternatieven voor wie digitaal minder vaardig is. Zo zorgen we dat iedereen in Valkenswaard kan meedoen.

6 Regionale samenwerking die werkt

VOTE kiest voor samenwerking die toekomstgericht is en langzaam afstand neemt van structuren die weinig opleveren. De groei van Brainport brengt kansen met zich mee, waardoor we regionale samenwerkingsverbanden moeten herzien. De A2-samenwerking behouden we op domeinen waar het van aantoonbare, toegevoegde waarde is en wordt niet verder uitgebreid. Uitvoering van beleid, en ruimte om eigen beleidskeuzes te maken, blijft bij de gemeente. We blijven bij de keuze om niet te fuseren met Heeze-Leende en Cranendonck. We versterken juist de samenwerking met gemeenten waar natuurlijke verbindingen liggen, zoals Waalre en Bergeijk en sluiten in MRE-verband beter aan bij regionale opgaven die een concrete impact hebben op de toekomst van onze gemeente.

7 Een duurzame democratie

Een sterke lokale politiek valt of staat met mensen die zich willen inzetten. Steeds minder inwoners ervaren dat lokale politiek iets is waar zij aan kunnen of willen bijdragen. VOTE wil die trend doorbreken. We willen actief investeren om ervoor te zorgen dat mensen beter betrokken worden, hun talenten kunnen ontwikkelen en spreken vaker waardering uit voor mensen die zich inzetten voor de gemeenschap.

We hebben specifieke aandacht voor het activeren van inwoners voor lokale politiek, met speciale aandacht voor jongeren. Door jongeren vroeg kennis te laten maken met de gemeenteraad en besluitvorming, verlagen we de drempel om later zelf actief te worden. Initiatieven zoals een Jongeren Politiek-dag (JoPo) voor middelbare schoolleerlingen en Democracy voor basisschoolleerlingen maken politiek tastbaar en laten zien dat lokale keuzes direct invloed hebben op hun leefomgeving. Daarnaast blijven we inzetten op cursussen zoals Politiek Actief, zodat inwoners op een laagdrempelige manier kunnen ontdekken wat lokale politiek inhoudt en hoe zij zich kunnen inzetten, bijvoorbeeld als burgercommissielid of raadslid.

Maar die betrokkenheid vraagt ook om goede ondersteuning. Alleen wanneer politieke vrijwilligers, burgercommissieleden en raadsleden toegang hebben tot dezelfde informatie, op tijd worden meegenomen in informatie vanuit de gemeenten en standaard worden uitgenodigd voor relevante bijeenkomsten, kunnen zij hun rol volwaardig vervullen. Dat vraagt om een duidelijke informatievoorziening, goede begeleiding en passende ondersteuning. Vrijwillige inzet is geen vanzelfsprekendheid en verdient waardering en zorg.

UITGELICHT: 'DUIDELIJKE TAAL'

VOTE wil dat de communicatie vanuit de gemeente binnen één jaar begrijpelijk wordt voor iedereen. Brieven, e-mails en standaardteksten worden actief herschreven naar duidelijke, eenvoudige taal. Ambtenaren krijgen training in helder schrijven. Inwoners kunnen feedback geven op onduidelijke brieven, zodat teksten stap voor stap verbeteren. Begrijpelijke communicatie wordt de nieuwe standaard.

Waarom? Te veel inwoners haken af bij ingewikkelde taal. Wie niet begrijpt wat er staat, kan ook niet goed meedoen of reageren. Onbegrijpelijke brieven en e-mails vormen ook een bron van stress.

Wat we in één klap bereiken:

- Duidelijke brieven en e-mails zonder moeilijke taal
- Minder misverstanden en minder vervolgvragen
- Sneller begrip van rechten en verplichtingen
- Betere bereikbaarheid van gemeentelijke regelingen
- Actieve verbetering op basis van inwonerfeedback
- Een gemeente die schrijft zoals ze spreekt

Concrete plannen voor onze toekomst

Vorbereidende, beeldvormende sessies vaker op locatie

We organiseren in de voorbereidende fase van besluitvorming structureel bijeenkomsten op locatie. Buurtbewoners, organisaties en belanghebbenden worden actief uitgenodigd om deel te nemen aan het gesprek. Dit geeft een vollediger beeld voordat de raad oordeelt en besluit.

Verantwoording van participatie in elk raadsvoorstel

In elk raadsvoorstel wordt opgenomen of en op welke manier participatie is georganiseerd, wie betrokken waren, welke input is opgehaald en hoe die is verwerkt. Hierdoor kunnen gemeenteraad en inwoners beter controleren of de participatie goed is gegaan. Ook wanneer de gemeente inwoners enkel geïnformeerd heeft, vermelden we dit nadrukkelijk en leggen we uit waarom.

Gemeentelijke communicatie binnen één jaar naar een begrijpelijk niveau

We beoordelen alle brieven, e-mails en standaardteksten op leesbaarheid. We zetten al onze communicatie om naar begrijpelijke taal. We streven ernaar om alle communicatie vanuit de gemeente korter en eenvoudiger te maken. Ambtenaren krijgen specifieke training in het begrijpelijk schrijven. Verder willen we dat elke brief, e-mail of online bericht een uitnodiging aan inwoners bevat om feedback te geven op het schrijven dat zij hebben ontvangen, zodat we voortdurend onze communicatie verbeteren.

Dashboard en ticketsysteem voor vragen, vergunningen en klachten

Inwoners krijgen via één overzichtelijk systeem inzicht in de status van hun vraag, melding, klacht of vergunningaanvraag. Zij zien welke stappen zijn gezet, wat er nog volgt en wanneer zij reactie mogen verwachten. Zo zien zij duidelijk óf, wanneer en op welke manier de gemeente omgaat met hun klacht, vraag of aanvraag.

Inwonersplatform als periodieke toets en adviesorgaan

Het burgerpanel krijgt een sterkere rol en kan per onderwerp zelfstandig enquêtes opstellen, signalen ophalen en advies geven. Door de mate van zelfstandigheid van dit orgaan te vergroten, verlagen we de drempel om inwoners actief te betrekken bij onze bedrijfsvoering.

Werkbezoeken als vast onderdeel van de voorbereiding

Bij belangrijke en ingrijpende thema's organiseert de gemeenteraad vóór een beeldvormende vergadering een werkbezoek op locatie. Dit werkbezoek is aanvullend op een beeldvormende sessie. Het doel is niet informeren of discussiëren, maar luisteren, kijken en doorvragen bij direct betrokken inwoners, omwonenden en gebruikers, op de plek waar het op dat moment om draait. Er zijn geen presentaties en geen politieke standpunten. Pas daarna volgt de beeldvormende vergadering, waarin deze opgehaalde inzichten worden betrokken bij de verdere meningsvorming en besluitvorming.

Democratische spelregels voor Valkenswaard

We leggen samen met raad, college en organisatie aan het begin van de nieuwe raadsperiode democratische spelregels vast waarin staat hoe we samenwerken, hoe we inwoners betrekken en hoe we openheid en rolvastheid structureel borgen. Deze afspraken vormen het richtsnoer voor de komende raadsperiode.

